

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἐννατός

Συνδρομὴ ἰτήσια: Ἐν Ἑλλάδι πρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ

1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτήσιαι.— Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

11 Μαΐου 1880

Σφραγὶς τοῦ

ΠΡΩΤ. ΔΙΚΑΣΤ(ΗΡΙΟΥ) ΙΟΥ Κ.Τ.Α.

ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΗΜΑΤΑ

Ἐν Καίρῳ, τῇ 17[29] ἀπριλίου 1880.

Αἱ πυραμίδες. — Πρώτη μικρὰ ἐντύπωσις. — Ταύτην παρακολουθεῖ δικαία κατάπληξις. — Αἱ νεκροπόλεις. — Τί περιέχουσιν οἱ τάφοι. — Almanach de Gotha. — Ὁ τάφος τοῦ Lepsius. — Ἡ αἰγυπτιακὴ γραφή. — Ὁ Ἀλέξανδρος Σούτσος καὶ ὁ Λεσσέφ. — Οἱ σιδηροὶ μνημεῖα μιᾶς νεάνιδος τοῦ Καίρου.

Χθές εἶδον τὰς πυραμίδας· καὶ εἰμ.πορῶ νὰ εἰπῶ ἄνευ υπερβολῆς ὅτι τὰς εἶδον ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου μου, διότι ὁ ἀπρίλιος τοῦ Καίρου ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἰούνιον τῶν Ἀθηνῶν.

Πολλάκις παρετηρήθη ὅτι αἱ πυραμίδες ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν φαίνονται ἄξια τῆς φήμης αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἡ περικειμένη ἔρημος εἶναι ἀχανὴς καὶ οὐδὲν ἔχετε σημεῖον συγκρίσεως, τὰ περιώνυμα ἐκεῖνα μνημεῖα, τὰ ὁποῖα κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου, παρίστανται κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ταπεινότερα τῶν προσδοκιῶν σας. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ὀπτική ἀπάτη. Ἀμα ὁ θεατῆς σταθῇ εἰς θέσιν ἐπιτηδείαν νὰ δώσῃ αὐτῷ ἔννοιαν σαφεῖ τῶν πελωρίων ἐκεῖνων διαστάσεων, δὲν ὑπάρχει λέξις ἱκανὴ νὰ παραστήσῃ τὸ καταλαμβάνον τὸ πνεῦμα αὐτοῦ αἶσθημα τῆς ἐξουθενώσεως. Ὁ ἄνθρωπος κύπτει, ὥσαντι πιεζόμενος ὑπὸ βάρους ἀκαταμετρήτου, εἶπεν ὁ Osbury· καὶ ὀρθῶς εἶπεν. Ἀναλογισθῆτε τινόντι ὅτι κατὰ τὰς καταμετρήσεις τοῦ Mariette ἡ μεγαλητέρα τῶν πυραμίδων, ἡ τοῦ Χέοπος, εἶχεν ὅτε ᾠκοδομήθη 146 μέτρων ὕψος, ὅτι καὶ νῦν ἐτι μετρωρίζεται εἰς 138 μέτρα, καὶ ὅτι τὸ

ἐμβαδὸν αὐτῆς εἶναι μέτρα 2,562,576. Φαίνεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἰμ.πορεῖ νὰ ζήσῃ ἄνευ ὀρέων· καὶ ἐπειδὴ ὁ δημιουργὸς τῆς κάτω Αἰγύπτου Νεῖλος δὲν περιεποίησεν αὐτῇ τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο προσόν, οἱ βασιλεῖς τῆς χώρας ἀνέλαβον νὰ συμπληρώσωσι τὸ ἔργον καὶ ἡγείραν τοὺς τεχνητοὺς ἐκεῖνους ὕμνητους καὶ ἀκαβητούς. Ἡ γιγαντώδης σκιά τῆς πυραμίδος τοῦ Χέοπος ἀπλοῦται ἐπὶ ἅπαν τὸ περὶ αὐτὴν ἄγρον πεδίον, καὶ ὅταν ἡ ἡμέρα κλίνη πρὸς τὴν δύσιν, ἐπισκοτίζει τοὺς σιτοφόρους καὶ ἀραβοσιτοφόρους ἀγροὺς τοῦ χωρίου Γαίζυ, τὸ ὁποῖον ἀπέχει ἀπὸ αὐτῆς ὅσον ἡ Κηφισσία ἀπὸ Ἀθηνῶν.

Αἱ πυραμίδες ἦσαν οἱ τάφοι τῶν βασιλέων, καὶ ὥς ἐκ τούτου τὰ ἀνάκτορα τῶν αἰγυπτιακῶν νεκροπόλεων. Τῶν νεκροπόλεων τούτων τὸ μέγεθος καὶ ἡ λαμπρότης τοσοῦτον κατέπληξε τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ὥστε ἔλεγον ὅτι αὐταὶ ἀπετέλουν τὰ κύρια, τὰ αἰώνια τῶν Αἰγυπτίων καταλύματα, πρὸς ἃ παραβαλλόμενα τὰ βασιλεία αὐτῶν ἠδύναντο νὰ ἐκληφθῶσιν ἀπλᾶ ξενοδοχεῖα. Ὡς πηγαὶ ἱστορικαί, οἱ ἰδιωτικοὶ τάφοι εἶναι πολὺ διδακτικώτεροι τῶν πυραμίδων, τόσω μᾶλλον ὅσῳ τῶν τελευταίων τούτων τὸ ἐσωτερικὸν δὲν κατωρθώθη νὰ μελετηθῇ ἐτι ἀποχωρόντως· τινῶν μάλιστα παρέμεινεν ἄχρι τοῦδε ὅλως ἀνεξέταστον, ἐνῷ πλεῖστοι τῶν τᾶφων περιεγράφησαν ἀκριβῶς. Οἱ τάφοι οὗτοι εἶναι τὰ περιεργότατα μνημεῖα ἐξ ὧν ὅσα ἡγείρε ποτε ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ βίου αὐτοῦ. Τὰ μᾶλλον ὀνομαστά τῶν σημερινῶν νεκροταφείων περιορίζονται εἰς τὸ νὰ παραστήσωσι τὴν εἰκόνα τοῦ τεθνεώτος ἢ τὸ πολὺ μίαν τινὰ τῆς ζωῆς του πράξιν. Ἐνταῦθα δὲ εἰκονίζεται λεπτομερῶς ἅπασα αὐτοῦ ἡ ἐπίγειος ἱστορία. Εἰσερχόμενοι εἰς τὸν τάφον βλέπετε τὸν μακαρίτην ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Γυναῖκες χορεύουσι, μουσικοὶ παίζουν διὰ φωνα ὄργανα, τραγωδίσαι τοὺς συνοδεύουσι χρονομετροῦντες διὰ τῶν χειρῶν. Ἀλλαχοῦ ὁ τεθνεὺς κυνηγεῖ εἰς τὰ ἔλη. Ἰδοὺ αὐτὸς ἐπὶ ἀκάτιον ἐκ παπυρίων καλῶν κατεσκευασμένου βάλλων κατὰ τῶν ὑδροβίων πτηνῶν βακτηρίαν κυρτήν, ἥτις ἐξορμαῖ περιστρεφόμενη. Ἐν τῷ ὕδατι ἐπὶ τοῦ ὁποίου πλέει τὸ ἀκάτιον ὑπάρχουσι περισυμαζόμενοι ἵπποπόταμοι καὶ κροκόδειλοι. Οἱ ὑπηρεταὶ πρὸς παθοῦσι νὰ τοὺς συλλάβωσιν. Ἐνίοτε αὐτὰ

ταῦτα τὰ ἀμφίβια παλαίουςι πρὸς ἀλλήλα· εἰς μίαν δὲ τῶν εἰκόνων ὁ κροκόδειλος ἡττάται. Ἀπωτέρω εὐρίσκεις χαριεστάτας παραστάσεις τοῦ ἀγροτικοῦ βίου. Ἀγελάδες διέρχονται τὴν πόρον ποταμίου. Μόσχοι βόσκουσιν ἐν λευκῶνι. Ὑπηρεῖται ὀδηγοῦσι ποιμνιον αἰγῶν. Οὐδὲν ἥττον περιέργοι εἶναι αἱ γεωργικαὶ εἰκόνες. Ἐχετε ἐνώπιόν σας τὸν σίτον θεριζόμενον, σχηματίζόμενον εἰς θημωνίας, φοροπρόμενον ἐπὶ ὄνων. Εἰς ἐκαστὴν τῶν σκηνῶν τούτων παρίσταται ὁ τεθνεὺς ἢ καθήμενος ἢ ὄρθιος, κρατῶν δὲ πάντοτε τὴν βακτηρίαν τῆς ἀρχῆς εἰς χεῖρας. Ἐδῶ ἐπιτηρεῖ τὴν ναυπηγίαν τῶν ἀκατίων, ἀλλοῦ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπιπλῶν τῆς οἰκίας του. Πλοῖα μεγάλα ἔχοντα ἀπλωμένα τὰ ἱστία, ἢ ἀκάτια ὑπὸ κωπηλατῶν κινούμενα διασχίζουν τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου πρὸς θεραπείαν τῶν συμφορόντων ἢ ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν αὐτοῦ. Πᾶσαι αὗται αἱ παραστάσεις συνοδεύονται ὑπὸ ἐρμηνευτικῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες ἐπαναλαμβάνουσι τοὺς λόγους τῶν δρώντων ἐκείνων προσώπων. «Κράτει καλά», λέγει πού πρὸς τὸν βοηθὸν τοῦ ἀνὴρ προσφύρων θυσίαν, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται νὰ σφάξῃ τὸν βοῦν. «Ἐτοιμος, κάμε γλήγορα», ἀποκρίνεται ὁ βοηθός. Ναύτης ζωηρὸς φωνάζει πρὸς ἄνδρα πρεσβύτερον περιμένοντα εἰς τὴν ὄχλην. «Ὁ καταβῆς λοιπὸν εἰς τὸ ὕδωρ»; ὁ δὲ πρεσβύτερος λέγει πρὸς αὐτόν. «μὴ τόσα πολλὰ λόγια».

Ὅθεν ὀρθότατα εἶπεν ὁ Μασπερώ ὅτι ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν νεκροπόλεων ἐκείνων προκύπτει κατ' ὀλίγον ὀλίγον ὁλόκληρος ἡ Αἴγυπτος τῶν μεμφτικῶν δυναστειῶν, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν διαφωτίζεται ἡ ἱστορία τῶν ἀπωτάτων ἐκείνων χρόνων. Βασιλεὺς καὶ λαὸς, ἱερεῖς καὶ στρατιῶται, αὐλικοὶ καὶ χειρῶνακτες, πάντες ἐνὶ λόγῳ ἐξεγυρόμενοι ἐκ τῶν τάφων παρίστανται ἐνώπιον ἡμῶν μετὰ τῶν ἔξεων, τῶν ἱματισμῶν, τῆς ἱστορίας αὐτῶν. Ἡ ἀναβίωσις εἶναι πλήρης, καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Chafra, ἥτοι τοῦ Χέβρη, ὡς ἔλεγον αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, τοῦ οἰκοδομήσαντος τὴν δευτέραν τῶν τριῶν μεγάλων πυραμίδων, κοσμεῖ τὴν σήμερον τὰ μουσεῖα τῆς Εὐρώπης. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἵτινες ἔζων πρὸ ἑξ. χιλιάδων ἐτῶν, κατέστησαν ἡμῖν γνωστοὶ ἐπίσης ἀσφαλῶς ὅσον οἱ κατὰ τρισχίλια ἔτη νεώτεροι Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι. Οὐ μόνον τὰ ὀνόματα αὐτῶν γνωρίζομεν, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐν τοῖς τάφοις αὐτῶν ἡθροισμένων εἰδήσεων δυνάμεθα νὰ συντάξωμεν τὴν βασιλείαν τὰξιν (τὸ Hofalmanach, ὡς ἤθελον εἰπεῖ οἱ Γερμανοὶ, ἢ τὸ Almanach de Gotha, ὅπως θέλετε) τοῦ βασιλέως Chufu, ἥτοι τοῦ Χέποπος τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν εἰσῆλθον εἰμὴ εἰς τὸν λεγόμενον τάφον τοῦ Lepsius, τὸν κείμενον πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τῆς μεγάλης πυραμίδος. Πρὸ πάντων προειδοποιῶ τὸν ἀναγνώστην ὅτι δὲν πρόκει-

ται ἐνταῦθα περὶ τοῦ τάφου τοῦ περιωνύμου αἰγυπτιολόγου, ἀλλὰ μόνον περὶ μνημείου ὑπ' αὐτοῦ ἀνευρεθέντος καὶ μελετηθέντος. Παρεσέδουσα δὲ ἐν αὐτῷ ὅπως πάντες οἱ ἔχοντες τὴν περιέργειαν νὰ ἴδωσι τὸ ἐσωτερικὸν του, ἥτοι τετραποδῆτι. Τὸ πυλίδιον δὲν ἐπιτρέπει εἰσόδον ἀξιόπρεπτον. Καὶ ἀφοῦ δὲ εὐρεθῇτε οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ θαλαμίσκῳ, δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται ἄλλο τι εἰμὴ νὰ καθήσετε ἐπὶ τῆς ἀμμου καὶ οὕτως ἔχων νὰ παρατηρήσετε τῇ βοηθείᾳ τῶν φῶτων, τὰ ὅποια ἀνάπτουσιν οἱ ὀδηγοί, τὰς ἱκανῶς ἐρθαμένους τοιχογραφίας τοῦ δωματίου τούτου. Δὲν μετανοεῖτε ὅμως οὔτε διὰ τὴν μερικὴν ταύτην διάψευσιν τῶν προσδοκιῶν σας, οὔτε διὰ τὴν δυσχερὴ θέσιν τοῦ σώματός σας, διότι αἰσθάνεσθε δρόσον βαλσαμικὴν καὶ εὐεργετικὴν τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον ἀπὸ πηλᾶγγητε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀπὸ καύσωνος ὑπερβαίνοντος τὸ τρίτον τοῦ ἑκατονταβάθμου θερμομέτρου. Μάλιστα δὲ ἀποζημιώσεσθε, ὅταν ἀπὸ τοῦ πρώτου θαλαμίσκου μεταβῇτε εἰς τὸν δεύτερον. Ἡ μετάβασις εἶναι σκληρὰ καὶ ὀχληροτέρα τῆς πρώτης· διότι πρέπει ἐπὶ τούτῳ νὰ λάβητε πληρέστατα τὸ σχῆμα ἐρπυστοῦ. Ἀμα ὅμως διέλθῃτε ὅπως δῆποτε διὰ τῆς ὁπῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν δὲν τολμῶ νὰ ὀνομάσω πλέον οὔτε θυρίδιον, πρῶτον μὲν εἰμ. πορεῖτε τελευταῖον νὰ σταθῇτε ὀρθός· δεύτερον ἢ περιβάλλουσα ὑμᾶς θερμοκρασία εἶναι ἐτι μᾶλλον εὐχάριστος· καὶ τρίτον, ὃ καὶ σπουδαιότερον, εὐρίσκεσθε ἐνώπιον τοιχογραφῶν ἱκανῶς διατηρημένων. Ἐὰν ἦσθε ἀδαῆς τῶν ἱερογλυφικῶν, ὅπως συμβαίνει δυσυχῶς εἰς ἐμὲ, δὲν θέλετε δυνήθῃ ν' ἀναγνώσετε τὰς ἐρμηνευτικὰς τῶν εἰκόνων ἐπιγραφάς, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ πολλῆς περιεργίας θέλετε ἴδει τινὰς τῶν παραστάσεων ὧν ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα.

Ἐπειδὴ δὲ συνέπεσε λόγος περὶ αἰγυπτιακῆς γραφῆς, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἰπῶ ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτῆς, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν ἐκείνων τῆς Ἑστίας, ὅσοι πιστεύουσιν ἔως ἀκόμη ὅτι τὰ ἱερογλυφικά εἶναι εἰδός τι αἰνιγματῶν προτεινόμενων εἰς ἐπίλυσιν, ὅπως τὰ παρὰ τοῖς Γάλλοις λεγόμενα rébus. Οὐδὲ προσβάλλω τινὰ τοιοῦτό τι εἰκάζων, ἀφοῦ μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος οἱ σοφώτεροι τῶν ἀνδρῶν, ἀρχαίων τε καὶ νέων, ἐπρέσβευον τὴν δοξασίαν ταύτην. Τὴν πᾶσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀλήθειαν ἀνεκάλυψεν ὁ Γάλλος Champollion, δεύτερος οὕτως εἰπεῖν δημιουργὸς γενόμενος τῆς αἰγυπτιακῆς γλώσσης Ἀφελριανὸν δὲ πρὸς τοῦτο ἔλαβε τὴν περίφημον ἐπιγραφὴν τῆς Ροζέττης. Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἀνεῦρε πρὸ ἐτῶν περίπου ὀγδοήκοντα ὁ Boussard, ἀξιωματικὸς τῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀποβιβασθείσης τότε γαλλικῆς στρατιᾶς, ἀνασκάπτων ὀχυρώματα περὶ τὴν δμῶνυμον πόλιν. Ἡ ἐπιγραφὴ ἦτο τρίγλωσσος, ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν διὰ τριῶν γραφῶν γεγραμ-

μένη· τῆς ἱερογλυφικῆς, ἥτις εἶναι ἡ μεγάλη γραφὴ τῶν μνημείων· τῆς δημοτικῆς, ἥτις ἦτο ἡ ἐν χορῇ παρὰ τῷ λαῷ γραφὴ καὶ τῆς ἐλληνικῆς, περιεχούσης μετὰ τὰς τῶν δυνάμεων τῶν Διὰ τῆς ἀντιπαράθεσιν τῶν τριῶν τούτων κειμένων ὁ Champollion ἐπέσθη ὅτι τὰ ἱερογλυφικά σημεῖα ἀπετέλουν ἀλφάβητον. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρκει. Εἰς τὴν ὅντι ἤθελε χρῆσιμεῦσαι ὁ ἀλφάβητος γλώσσης τινός, ἐνόσφ ἦτο ἄγνωστον τί ἐσήμαινεν ἡ γλώσσα αὕτη; Εὐτυχῶς μετ' οὗ πολὺ ὁ δαιμόνιος Γάλλος ἐβεβαίωθη ὅτι αἱ οὕτως ἀνευρεθεῖσαι λέξεις ἀνῆκον εἰς τὴν κοπτικὴν γλώσσαν, ἥτις δὲν εἶναι νεκρὰ εἰμὴ διότι δὲν ὀφθαλμίζεται πλέον· ζῇ ὅμως ἐν τοῖς βιβλίοις. Τὴν σήμερον λοιπὸν κατέστη ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ αἰγυπτιακὴ γραφὴ δὲν εἶναι μάταιόν τι ἰδεοπαίγνιον, οὐδὲ παρίστησι περὶ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς δυσκολίαν πολὺ μείζονα τῶν ἄλλων γραφῶν. Ἀμα μάθητις ὅτι ὁ ἀετὸς σημαίνει α, ἡ δὲ ἀνθρωπίνη κνήμη β, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, τὸ ἔργον εὐρύνεται εὐχερῶς. Σημειώ- τέον ἐν τούτοις ὅτι ἀκριβῶς εἰπεῖν ἡ ἱερογλυφικὴ γραφὴ δὲν εἶναι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἀλφάβητικὴ. Ὑπάρχουσι μὲν ἐν αὐτῇ πολλὰ σημεῖα δηλωτικὰ ἀπλῶν φωνῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ συλλαβικά. Οἱ Ἀσσύριοι δὲν εἶχον εἰμὴ μόνον συλλαβικά σημεῖα· οἱ Αἰγύπτιοι ἐπενόησαν μὲν τὰ ἀλφάβητικά, δὲν ἡδυνήθησαν ὅμως ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν συλλαβικῶν, πρῶτοι δὲ οἱ Φοίνικες μετεχειρίσθησαν τὸν καθαρὸν ἀλφάβητον, ἐξ οὗ παρήχθησαν ὅλα τὰ ἀλφάβητα τῶν εὐρωπαϊκῶν γλώσσων.

Ὅπως δῆποτε οἱ αἰγυπτιολόγοι βεβαιούσιν ὅτι τὰ ἱερογλυφικά ἀναγινώσκονται καὶ κατὰ λαμβάνονται νῦν ὅπως καὶ τὰ ἀρχαῖα ἐλληνικά καὶ Ῥωμαϊκὰ κείμενα. Ἀν τοῦτο ἦναι ὅπως διόλου ἀκριβές, δὲν εἰσέρω, διότι περὶ πολλὰ καὶ μάλιστα περὶ τὰ ὀνόματα οἱ μῦθοι ἐκείνοι τῆς τέχνης διαφωνοῦσιν ἐνὶ τοῖς πρὸς ἀλλήλους. Ἀλλὰ μήπως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς γνωστοτέρας γλώσσας, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς σήμερον ὀμιλουμένας, δὲν ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ δεκτικά· ποικίλων ἐρμηνειῶν, τὰ ἀσαφῆ, τὰ δυσκατάληπτα; Ἐπὶ τῆς πύλης τῆς μεγάλης πυραμίδος τοῦ Χέποπος ἀνέγων ἐπιγραφὴν ἐλληνικὴν οὕτως ἔχουσαν: Ζήτω τὸ Σύνταγμα ὅσον καὶ αἱ πυραμίδες. Ἀλέξανδρος Σούτζος. Τί ἄρα γε ἠθέλησε νὰ εἰπῇ ὁ ποιητὴς διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης; Μήπως ἠυχῆθη εἰς τὴν συνταγματικὴν βασιλείαν βίον ἐξακισχιλίων ἐτῶν; ἀλλὰ τότε τί γίνεται ἡ πρόδοδος τῆς ἀνθρωπότητος; Εἰς τοιαύτην μακροβιότητα τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος δὲν πιστεύουσι βεβαίως οὐδ' αὐτοὶ οἱ συνταγματικώτατοι τῶν βασιλέων, βλέποντες μάλιστα τί συμβαίνει ἀπὸ τοῦδε ἐν τῇ Βερσίῳ Ἀμερικῇ καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ ἐπιγραφὴ λοιπὸν ἔχει τι τὸ μυστηριώδες. Καὶ ὅμως θαυμάσατε τὴν ἐπιβροχὴν

ἣν ἔχει εἰς τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων πᾶν ὅ, τι μετέχει τοῦ αἰνιγματός. Ὁ ἅγιος Ἐκνθού- πολεως, δηλ. ὁ ἐν Καίρῳ Ἕλληνας Ἐπίσκοπος, μετέβη δὲ πρὸς πολλοὺς ἐνταῦθα Ἕλλη- νῶν ἀπεργάζονται εἰς τὰς πυραμίδας οὐχὶ ἵνα ἴδωσι τὸ ἐν τῶν ἐπὶ ταῦτα θαυμάτων τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Ἀλε- ξάνδρου Σούτζου. Ἀξίος ὁ μισθός των. Πρὸς ἑρι- στεράν αὐτῆς ὑπάρχει ἐγγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Λεσσέψ. Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος, ὅστις διώρυξε τὸν ἱσθμὸν τοῦ Σουέζ καὶ ἀγωνίζεται ἤδη νὰ ἐ- νώσῃ τὸν Ἀτλαντικὸν μετὰ τοῦ Βεργαίου, ἐδι- καιοῦτο βεβαίως ν' ἀφήσῃ τὸ ἐπισκεπτήριόν του εἰς τὴν πυραμίδα τοῦ Χέποπος. Ἐγὼ δὲ δὲν ἐ- τόλμησα οὔτε ὑπογραφὴν οὔτ' ἐπιγραφὴν νὰ πα- ραθέσω πλησίον τοιοῦτου ὀνόματος.

Πολλοὶ, καὶ πολλὰι μάλιστα Κυρίαι, ἀναβαί- νουσιν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος ἐκείνης, ὑπὸ ἓνα ὅμως ὅρον ὅτι θέλουσι μείνει πάντες κλινῆρεις ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἐκ τῆς κοπώ- σεως. Ἐπειδὴ τοσοῦτον καιρὸν δὲν εἶχον διὰ χά- σιμον, δὲν ἐπεχείρησα τοιαύτην ἀναρρίχῃσιν. Ἡρξέσθην δὲ νὰ ἐνδώσω εἰς τὰς παρακλήσεις ἐ- νὸς τῶν πολυαρίθμων περὶ ἐμὲ Ἀράβων, οἵτινες μοι πρότειναν, ἀντὶ τριῶν φράγκων, νὰ ἀναβῶσι καὶ νὰ καταβῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ λεπτῶν τῆς ὥ- ρας. Ὅπως καὶ ἐξετέλεσεν ἀκριβέστατα ὁ προ- τιμηθεὶς· τὸ δὲ ἀξιοσημείωτον, πρὸ μιᾶς μό- λης ὥρας εἶχε πράξει ἤδη τὸ αὐτὸ εἰς λογαρία- σμὸν ἄλλου περιηγητοῦ. Πρὶν τελειώσω, ὁρεῖλω νὰ προσθέσω χάριν τῆς ἀληθείας ὅτι ἐγνώρισά ἐν Καίρῳ νεάνιδα χαρίεσαν, πνευματώδη καὶ πρὸ πάντων ἔχουσαν μὴνας σιδηροῦς, καίτοι δὲν ὑπερέβη ἀκόμη τὸ τρισκαίδεκατον ἔτος, ἡ- τις πολλάκις ἀνέβη καὶ κατέβη ἐντὸς, ὅχι βε- βαίως ὀκτὼ λεπτῶν, ἐντὸς ὅμως δεκαπέντε, καὶ τὸ κυριώτερον χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ καμμίαν κό- πωσιν. Ὁ πατριὸς αὐτῆς, ὅστις τὴν ἀγαπᾷ ὡς πατὴρ, εἶναι αἰγυπτιολόγος ἐγκριτος Γερμανὸς μὲν τὴν πατρίδα, ἀνθρώπος δὲ εὐφυὴς ἄμα καὶ μετρίφρων, ὃ ἔστιν ἔχει δύο ιδιότητας αἵτινες σπανίως συναπαντῶνται· αὐτὸς λοιπὸν μ' ἔλεγε χόες παίζων: «τί θέλετε, Κύριε; ὅταν γηράσω, τὸ δαιμόνιον αὐτὸ θέλει ἀκόμη ἀναβοηθεῖν νὰ τὴν πυραμίδα τοῦ Χέποπος, διὰ νὰ τρέφῃ τὸν μὴ δυνάμενον πλέον νὰ ἐργασθῇ πατέρα του.»

Κ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΝΕΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

[Μυστικὸν ἔκδομα Ἐκτοῦ Μαλὸ βράβευθὲν παρὰ τῆς γαλ- λικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Α. Ρ. Παγκάβη].

Συνίετα· ἰδί σελ. 276.

Ὁ κύριος Καρδούλης.

Αἱ προγόνσεις τῆς αὐγῆς εἶχον ἐπαληθεύσει, καὶ εἰς ἀνέφελον οὐρανὸν ἔλαμπεν ὁ ἥλιος, ἀν- ταγκλῶν τὰς ὠχρὰς τοῦ ἀκτίνος ἐπὶ τῆς ἀσπί- λου χιτῶνος· τὸ δὲ δάσος, ὃ εἶχον ἐν ἰδέῃ τὴν προ

τεράϊαν κατ' ἄρ' ἐς καὶ πενήμιον ὥχρ' ὅν, ἐστὶλβε σήμερον ἀκτινοβολοῦν, καὶ ἐθάμβον τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Βιτάλης ἔφερε τὴν χειρὰ τοῦ ὑπὸ τὸ περικάλυμμα καὶ ἐψηλάφη τὸν Καρδούλην· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἀνεθερμάνετο, καὶ ἔτι ἐπλησίαζον τὸ πρόσωπον, ἤκουον ὅτι ἔτρεμε.

— Προφανὲς ἦτον ἡδὴ ὅτι κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον δὲν ἐδυνάμεθα ν' ἀναθερμάνωμεν τὸ αἷμά του, παγῶσαν ἐντὸς τῶν φλεβῶν του.

— Πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς χωρίον, εἶπεν ὁ Βιτάλης ἐγειρόμενος, ἡ ὁ Καρδούλης θὰ ψοφήσῃ ἐδῶ. Εὐτυχία θὰ εἶναι ἂν καθ' ὁδὸν δὲν ψοφήσῃ. Ὑπάγωμεν.

— Ἀφ' οὗ δὲ καλῶς ἐθερμάνωμεν τὸ κάλυμμα, ἐτυλίξαμεν τὸν Καρδούλην ἐντὸς, καὶ ὁ κύριός μου τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην του καὶ παρὰ τὸ στήθος του.

— Οὕτως ἤμεθα ἔτοιμοι εἰς ἀναχώρησιν.

— Τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο, εἶπεν ὁ Βιτάλης, ἀκριβὰ μᾶς ἐπώλησε τὴν φιλοξενίαν του.

— Ἐλεγε δὲ ταῦτα, καὶ ἔτρεμεν ἡ φωνή του.

— Ἐξῆλθε δὲ πρῶτος, καὶ ἐγὼ τὸν παρηκολούθουν.

— Ἠναγκάσθημεν δὲ νὰ καλέσωμεν τὸν Κάπην, ὅστις ἔμενε εἰς τὸ κατώφλιον τῆς καλύβης, ἔχων τὴν ῥίνα ἐστραμμένην πρὸς τὸ μέρος ὅπου οἱ σύντροφοί του εἶχον προσβληθῇ.

— Δέκα λεπτά δ' ἀφ' οὗ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν δημοσίαν ὁδὸν ἀπηντήσαμεν ἄμαξαν, καὶ παρὰ τοῦ ἄμαξηλάτου ἐμάθομεν ὅτι μετὰ μίαν ὥραν θὰ ἐφθάνομεν εἰς χωρίον.

— Τοῦτο μᾶς ἐνεψύχωσε νὰ περιπατῶμεν καλῆτερα· ἀλλὰ καὶ δύσκολον καὶ ἐπιπονον ἦτον νὰ προχωρῶμεν εἰς τὴν τόσῃ χύονα, εἰς ἣν ἐγὼ ἐβυθίζομην ὡς τὴν μέσην τοῦ σώματός μου.

— Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠρώτων τὸν Βιτάλην πῶς ἦτον ὁ Καρδούλης, καὶ μοὶ ἀπεκρίνετο ὅτι τὸν ἤσθανετο ὅτι ἔτρεμε πάντοτε παρὰ τὸ σῶμά του.

— Τέλος φθάσαντες εἰς ὕψωμα, εἶδομεν κάτω τοῦ κατηφόρου τὰς λευκὰς ὁροφὰς μεγάλου χωρίου· ὀλίγον ἀκόμη, καὶ ἐφθάνομεν.

— Δὲν εἰχομεν τὴν συνήθειαν νὰ καταλύωμεν εἰς τὰ καλῆτερα ξενοδοχεῖα τῶν μερῶν ὅπου ἐφθάνομεν, εἰς τὰ ὑποσχόμενα διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ των καλὸν γεῦμα καὶ καλὴν κατοικίαν. Ἐξ ἐναντίας ἐμένομεν συνήθως εἰς τὴν εἴσοδον τῶν χωρίων ἢ εἰς τὰ προάστεια, καὶ ἐξελέγομεν πτωχὴν τινα οἰκίαν, ὅθεν δὲν θὰ μᾶς ἀπέβαλλον καὶ ὅπου δὲν θὰ ἐξεκένουν τὸ βαλάντιόν μας.

— Ταύτην τὴν φορὰν ὁμοῦ δὲν ἐπράξαμεν οὕτως· ἀντὶ νὰ μείνῃ εἰς τοῦ χωρίου τὴν εἴσοδον, ἐπροχώρησεν ὁ Βιτάλης μέχρι ξενοδοχείου, ὑπὲρ οὗ τὴν εἴσοδον ἦτον προσηλωμένη χρυσὴ ὥραϊα ἐπιγραφὴ. Διὰ τῆς ἡνεωγμένης θύρας τοῦ μαγειρείου ἐφαίνετο τράπεζα κεκαλυμμένη ὑπὸ κα-

τῶν, καὶ εἰς μεγάλην ἐστίαν πολλοὶ λέβητες ἐκ χαλκοῦ ἐρυθροῦ ἐσύριζον χαρμούνως, ἀναπέμποντες πρὸς τὴν ὁροφὴν μικρὰ νέφη ἀτμοῦ. Ἐκ τῆς ὁδοῦ ἡδὴ ἀνεπνέομεν εὐώδη κνίσσαν παχέος ζωμοῦ, εὐαρέστως θάλπουσαν τοὺς βουλιμῶντας στομάχους μας.

— Ὁ Βιτάλης τότε ἀναλαβὼν τὸ ἥθος αὐτοῦ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, καὶ τὸν πῖλον ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τὸν τράχηλον τείνων πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐξήτησε παρὰ τοῦ ξενοδόχου καλὸν δωμάτιον θερμαινόμενον.

— Ὁ ξενοδόχος, ἄνθρωπος καλῆς ὕψους καὶ εὐπαρουσίαστος, κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχε καταδεχθῇ νὰ προσέξῃ εἰς ἡμᾶς. Ἀλλ' οἱ μεγαλοπρεπεῖς τρόποι τοῦ κυρίου μου ἀπετέλεσαν ἐντύπωσιν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ διέταξε θερμαινίδα νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ.

— Ταχέως εἰς τὴν κλίνην, μοὶ εἶπεν ὁ κύριός μου, ἐν ᾧ ἡ ὑπηρετρία ἐθέρμαινε τὴν ἐστίαν.

— Ἀλλ' ἐγὼ ἔμεινα ἐπὶ στιγμὴν ἐκπεπληγμένος. Διὰ τί εἰς τὴν κλίνην; Ἐπρωτίμων τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν τράπεζαν μᾶλλον παρὰ τὴν κλίνην.

— Τάχυνε, μὴ ἀργῆς, ἐπανελάβεν ὁ Βιτάλης.

— Ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὑπακούσω.

— Εἰς τὴν κλίνην ἦτον ἐρριμμένον πέπλωμα πτέρινον, καὶ ὁ Βιτάλης μ' ἐκάλυψε δι' αὐτοῦ ἕως τὸν πῶγωνα.

— Προσπάθησον νὰ ζεσταθῇς, μοὶ εἶπεν. Ὁ σὸν περισσότερον ζεσταθῇς τόσῳ τὸ καλῆτερον.

— Εἰς ἐμὲ δ' ἐφαίνετο ὅτι πολὺ περισσοτέραν ἀνάγκην ζέσσης εἶχεν ὁ Καρδούλης, διότι ἐγὼ ποσῶς δὲν ἐκρύονον.

— Ἐν ᾧ δ' ἔμενον ἀκίνητος ὑπὸ τὰ πέπλωμα διὰ νὰ θερμανθῶ, ὁ Βιτάλης, πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν τῆς θεραπείνης, ἔστρεψε καὶ μετέστρεψε τὸν δυστυχῆ Καρδούλην, ὡς ἂν ᾔθελε νὰ τὸν ψήσῃ.

— Ζεσταίνεσαι; μοὶ εἶπεν ὁ Βιτάλης μετ' ὀλίγα λεπτά.

— Θὰ σκάσω.

— Πολὺ καλά. Τοῦτο χρειάζεται.

— Καὶ ἐλθὼν ἀμέσως πρὸς ἐμὲ, ἔθεσε τὸν Καρδούλην εἰς τὴν κλίνην μου, καὶ μοὶ εἶπε νὰ τὸν σφίγγω εἰς τὸ στήθος μου.

— Τὸ δυστυχὲς ζῶαριον, τὸ τόσον δύσκολον ἄλλοτε ὅτε τῷ ἐπεβάλλετο τίποτε δυσάρεστον δι' αὐτό, ἐφαίνετο τώρα πρόθυμον τὰ πάντα νὰ δεχθῇ μεθ' ὑπομονῆς.

— Εἶχε δὲ προσκολληθῇ εἰς τὸ σῶμά μου, καὶ δὲν ἐκινεῖτο. Δὲν ἐκρύονε δὲ πλέον, ἀλλὰ τὸ σῶμά του ἔκαιε.

— Ὁ κύριός μου εἶχε καταβῇ εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐπέστρεψε δὲ μετ' ὀλίγον, ἔχων εἰς τὰς χεῖρας του ἄγγειον πλήρες θερμοῦ κρασίου με ζάχαριν.

— Πῶς ἐλεγε διὰ τοῦ κοχλιαρίου νὰ δώσῃ ὀλίγον

νὰ πῖνῃ ὁ Καρδούλης, ἀλλ' οὗτος δὲν ἠδύνατο ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀδόντας του.

— Ἐπαύσθη δὲ αἱ ὀφθαλμοὶ του, καὶ μᾶς ἔθεωρει τεθλιμμένους, ὡς ἂν ᾔθελε νὰ μᾶς παρακαλέσῃ νὰ μὴ τὸν βασανίζωμεν.

— Συγχρόνως δὲ, ἐβγάζων μίαν τῶν χειρῶν του ἐκτὸς τῆς κλίνης, τὴν ἐξέτεινε πρὸς ἡμᾶς.

— Ἐσυλλογιζόμεν δὲ τί ἐσήμαινε τὸ νεῦμα τοῦτο, καὶ διὰ τί ἀδιακόπως τὸ ἐπανελάμβανε· μοὶ τὸ ἐξήγησε δὲ ὁ Βιτάλης.

— Πρὶν ἢ καταπαχθῇ εἰς τὸν θάσσαν, ὁ Καρδούλης εἶχε πάθει περιπνευμονίαν, καὶ τότε τῷ ἐγένετο ἀφαιμάξις ἐκ τοῦ βραχίονος. Αἰσθανόμενος τὴν πάλιν ὅτι ἔπασχε, μᾶς ἔτεινε τὸν βραχίονά ὅπως καὶ τώρα τὸν ἀφαιμάξωσι, καὶ τὸν θεραπεύσωσι καθὼς τότε.

— Δὲν ἦτον συγκινητικόν.

— Καὶ ὅχι μόνον συνεκινήθη ὁ Βιτάλης, ἀλλ' ἐγένετο καὶ περίφροντις.

— Προφανὲς ἦτον ὅτι ὁ δυστυχὴς Καρδούλης ἦτον ἀσθενὴς, καὶ βεβαίως συνηθάνετο ἐαυτὸν βαρέως πᾶσχοντα, ἀφ' οὗ ἠρνεῖτο νὰ ἐγγίσῃ τὸ γλυκὺ κρασίον, ἐν ᾧ τόσον ἄλλοτε τὸ ἡγάπα.

— Πίε σὺ τὸ κρασίον, μοὶ εἶπεν ὁ Βιτάλης, καὶ μέινε εἰς τὴν κλίνην. Ἐγὼ ὑπάγω νὰ φέρω ἱατρόν.

— Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσω ὅτι καὶ ἐγὼ πολὺ ἡγάπων τὸ γλυκὺ κρασίον, καὶ πρὸ πάντων ὅτι ἡ πείνα μ' ἐθέριζε. Δὲν περιέμενα λοιπὸν νὰ μοὶ ἐπαγαλᾷ τὴν διαταγὴν αὐτήν, καὶ κενώσας τὸ ἄγγειον, ἐχῶν ὑπὸ τὸ πέπλωμα, ὅπου διὰ τῆς διπλῆς θερμότητος αὐτοῦ καὶ τοῦ κρασίου, παρ' ὀλίγον ν' ἀπόπνιγῶ.

— Δὲν ἤργησε δ' ὁ κύριός μου, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε, συνοδευόμενος ὑπὸ κυρίου φέροντος χρυσὸν δίοπτρα. Οὗτος ἦτον ὁ ἱατρός.

— Φοβηθεὶς μὴ ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ δὲν θελήσῃ νὰ ἔλθῃ διὰ πίθηκα, ὁ Βιτάλης δὲν τῷ εἶχεν εἰπεῖ διὰ τίνα ἀσθενῆ τὸν ᾔθελε. Διὰ τοῦτο, ἰδὼν με εἰς τὴν κλίνην, ἐρυθρὸν ὡς βράστὴν καραβίδα, ἦλθεν εὐθὺς πρὸς ἐμὲ ὁ ἱατρός, καὶ θέτων μοὶ τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον.

— Συμφόρησις, εἶπε.

— Καὶ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν κατὰ τρόπον δυσοίωνον.

— Ἐπρεπε νὰ τὸν ἐξάξω εὐθὺς τῆς ἀπάτης, ἀλλ' ὡς, τίς οἶδεν; ᾔθελεν ἴσως μὲ ἀφαιμάξῃ.

— Δὲν εἶμ' ἐγὼ ὁ ἀσθενὴς, τῷ εἶπον.

— Πῶς; δὲν εἶσαι ἀσθενὴς; Τὸ παιδίον παραλαλεῖ· ἔχει φρένας.

— Ἐγὼ δὲ, χωρὶς ν' ἀπαντήσω, ἤγειρα ὀλίγον τὸ πέπλωμα, καὶ ἐδείξα τὸν Καρδούλην, ὅστις εἶχε θέσει τὸν μικρὸν τοῦ βραχίονα περὶ τὸν τράχηλόν μου.

— Οὗτος, εἶπον, εἶναι ὁ ἀσθενὴς.

— Ὁ ἱατρός ὡπισθοδρόμησε τότε δύο βήματα, καὶ στραφείς πρὸς τὸν Βιτάλην,

εἶπε — Πίθηξ! ἀνέκραξε. Πῶς! Διὰ πίθηκα μὲ ἐκαλέσατε, καὶ μὲ τοιοῦτον καιρὸν!

— Ἐνόμίζον δ' ὅτι ἀμέσως θὰ ἐξήρχετο, ἀγανάκησιν πνέων.

— Ἀλλ' ὁ κύριος ἡμῶν ἦτον ἄνθρωπος ἐπιτήδειος, καὶ εὐκόλως δὲν ἐθορυβεῖτο. Εὐγενῶς καὶ μετὰ τῶν μεγαλοπρεπῶν του τρόπων ἐμπόδισεν τὸν ἱατρόν νὰ ἐξέλθῃ, καὶ τῷ ἐξήγησε τὰ διατρέξαντα, ὅτι μᾶς εἶχε καταλάβει χύονα, ὅτι τοὺς λύκους φοβηθεὶς ὁ Καρδούλης ἀνερρίχθη πρὸς ὀρεῖς, καὶ ὅτι ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ σχεδὸν ἐξεπάγωσεν.

— Ἀλλ' ὡς ὁ ἀσθενὴς ἦτον πίθηξ μόνον, ἀλλὰ τί πίθηξ μεγαλοφυῆς! καὶ προσέτι δι' ἡμᾶς ἦτον σύντροφος, ἦτον φίλος! Πῶς ἡθοποιὸν τοσοῦτον ἐξοχὸν νὰ τὸν ἐμπιστευθῶμεν εἰς χεῖρας ἀπλοῦ κτηνιατροῦ. Πάσι γνωστον ὅτι οἱ κτηνιατροὶ τῶν χωρίων εἰσὶ πάντες ὄνοι, ἐν ᾧ ἐπίσης πανθομολογεῖται ὅτι πάντες οἱ ἱατροὶ, κατὰ βαθμούς διαφόρους, εἰσὶν ἐπίσημοι, ὥστε εἰς τὸ ἐσχάτον χωρίον βέβαιον εἶναι ν' ἀπαντήσῃ γνώσεις καὶ γενναίως φροσύνην ὅστις κρούσῃ εἰς τὴν θύραν. Τέλος, εἰ καὶ ὁ πίθηξ εἶναι ζῶον κατὰ τοὺς φυσιοδίφας, ἀλλὰ τοσοῦτον ὁμοιάζει τὸν ἄνθρωπον, ὥστε αἱ ἀσθενεῖαι αὐτοῦ εἰσὶν αὐταὶ αἱ τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν εἶναι περίεργον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν καὶ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τί καὶ κατὰ πόσον αἱ ἀσθενεῖαι αὐτοῦ ὁμοιάζουν ἢ διαφέρουσιν;

— Ἐπιτήδειοι κόλακες εἶναι οἱ ἱταλοί. Ἀφῆσας ἐπομένως τὴν θύραν ὁ ἱατρός, ἐπλησίασε τὴν κλίνην.

— Ἐν ᾧ δ' ὡμίλει ὁ κύριός μας, ὁ Καρδούλης, ἐννοήσας ὅτι ὁ διοπτροφόρος ἐκεῖνος ἦτον ἱατρός, δεκάκις ἐκβάλλων ἐκ τοῦ καλύμματος τοῦ τὸν μικρὸν τοῦ βραχίονα, τὸν ἐξέτεινε εἰς ἀφαιμάξιν.

— Ἰδέτε πόσον νοήμων εἶναι αὐτὸς ὁ πίθηξ. Ἠξεύρει ὅτι εἴθε ἱατρός, καὶ σὰς πείνει τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἐξεπάσῃ τὸν σφυγμόν του.

— Τοῦτο ἔπαυσε τοὺς διαταγμούς τοῦ ἱατροῦ.

— Τῷ ὄντι, εἶπε. Εἶναι περίεργος ἴσως ἡ περιτάσις.

— Φεῦ! Δι' ἡμᾶς δὲν ἦτον περίεργος, ἀλλὰ θλιβερωτάτη καὶ πολλὰς ἀνησυχίας παρέχουσα. Ὁ δυστυχὴς Καρδούλης ἠπειλεῖτο ὑπὸ περιπνευμονίας.

— Ὁ ἱατρός ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τὸν μικρὸν βραχίονα ὃν ὁ πίθηξ πολλὰκις τῷ ἔτεινε, καὶ ἔσχιζε τὴν φλέβα του διὰ τοῦ νυστηρίου, χωρὶς ὁ ἀσθενὴς οὐδὲ κἂν νὰ γογγύσῃ.

— Ἠξεύρει δὲ τοῦτο ἦτον πρὸς θεραπείαν του. Μετὰ δὲ τὴν ἀφαιμάξιν ἐπετέθησαν σιναιπιοί, καταπλάσματα, ἐδόθησαν θερμὰ ποτά.

— Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὸ διάστημα τοῦτο δὲν εἶχον μείναι εἰς τὴν κλίνην, ἀλλ' εἶχον γίνεσθαι νοσοκόμος ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Βιτάλη.

— Ὁ δυστυχὴς Καρδούλης νύχαριστεῖτο θεραπευόμενος ὑπ' ἐμοῦ, καὶ μοὶ ἐξέφραζε τὴν εὐ-

Ποτέ δὲν εἶχον μεγάλην φιλαυτίαν ἢθοποιού·
δρεῖλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ ψυχρότης ἐ-
κείνη τοῦ ἀκροατηρίου με κατελύπησεν. Ἐννο-
εῖται ὅτι, ἂν δὲν τῷ ἤρεσκον, δὲν θὰ ἦνοιγε τὸ
βαλάντιον. Δὲν ἐψάλλον διὰ τὴν δόξαν, ἀλλὰ διὰ
τὸν δυστυχῆ Καρδούλην. Ὡ! πῶς ἤθελον νὰ
τὸ συνέκρινον ἐκεῖνο τὸ ἀκροατήριον, νὰ τὸ πα-
ρασύρω, νὰ τὸ ἐνθουσιάσω· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐδυ-
νάμην νὰ ἰδῶ εἰς τὴν αἰθούσαν ἐκείνην, ἣν ἐ-
πλήρουν σκιαὶ ἀλλόκοτοι, μοι ἐφαίνετο ὅτι πολὺ
δλίγον ἐξήπταν πρὸς ἐνδιαφέρον του, καὶ ὅτι δὲν
μ' ἐθεώρει ὡς φαινόμενον.

Ὁ Κάπης ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος. Βρεῖνον πολ-
λάκις καὶ προθυμότητά τὸν ἐχειροκρότησαν.
Οὕτως ἐξηκολούθησεν ἡ παράστασις, καὶ χά-
ρις εἰς τὸν Κάπην, ἐπελείψεν ἐν μέσῳ οὐ μόνον
χειροκροτημάτων, ἀλλὰ καὶ ποδοκροτημάτων ἐ-
πιδοκιμαστικῶν.

Εἶχε δὲ φθάσει ἡ ἐπίσημος στιγμή, καθ' ἣν
ἐν ᾧ ἐγὼ εἰς τὴν σκηνὴν ἐχώρευον βῆμα. Ἰσπα-
νικόν, καὶ ὁ Βιτάλης με συνώδευε διὰ τῆς μου-
σικῆς, ὁ Κάπης, τὸν δίσκον εἰς τὸ στόμα κρα-
τῶν, περιήρχετο πᾶς σειράς τῶν ἀκροατῶν.
Ὁ ἀείσεπραττε τὰ τεσσαράκοντα φράγκα;
Αὕτη ἡ ἐρώτησις μοι κατέβληθε τὴν καρδίαν, ἐν
ᾧ προσεμεδίωκον τὸ ἀκροατήριον, εὐαρέστως τὸ
πρόσωπον σχηματίζων.

Ἡ πνοὴ μοι ἐξέλειπε, καὶ ὅμως ἐξηκολούθουν
χορεύων, διότι δὲν ἔπρεπε νὰ παύσω πρὶν ἐπι-
στρέψῃ ὁ Κάπης· οὗτος ὅμως δὲν ἐσπεύδε, καὶ
ὅταν δὲν τῷ ἐδίδον κέρματα, ἐκτύπα διὰ τοῦ
ποδὸς ἐλαφρῶς ἀλλ' ἐπανειλημμένως τὸ θυλά-
κιον τὸ μὴ θέλον· ἀνοιχθῇ.

Τέλος τὸν εἶδον ἐπανερχόμενον, καὶ ἤθελον
νὰ παύσω τὸν χορόν· ἀλλ' ὁ Βιτάλης μοι ἔνευσε
νὰ ἐξακολουθήσω.

Ἐξηκολούθησα ἐπομένως, καὶ πλησιάζας τὸν
Κάπην, εἶδον ὅτι ὁ δίσκος πολὺ ἀπείχε· τοῦ νὰ
εἶναι πλήρης.

Τότε ὁ Βιτάλης, ὥς ὡς ἐγὼ ἔκρινε περὶ τῆς
εἰσπράξεως, ἔγερθεῖς,

— Νομίζω, εἶπεν, ὅτι, ἀνευ καυχήσεως, ἐξ-
ετελέσαμεν τὸ πρόγραμμα ἡμῶν. Ἐπειδὴ ὅμως
τὰ κηρία μας ζῶσιν ἀκόμη, θέλω, ἂν ἡ ἐντιμὸς
ὁμήγυρις τὸ ἐπιθυμῇ, τραγωδήσῃ ἄσματά τινα
ἀκόμη. Ὁ Κάπης θέλει ἐπιχειρήσῃ νῆαν περισ-
δείαν, καὶ ὅσοι δὲν εἶχον εὖρει τὸ ἀνοιγμα τοῦ
θυλακίου τῶν ὅταν τὸ πρῶτον παρῇλθεν ἐμπρός
τῶν, ὥς ὡς θὰ εἶναι εὐκρινέστεροι καὶ ἐπιδεδιω-
τέροι τὴν δευτέραν φράγαν. Τοὺς εἰδοποιῶ νὰ προ-
ετοιμασθῶσι.

Ἄν καὶ διδάσκαλός μου ἦτον ὁ Βιτάλης, δὲν
τὸν εἶχον ὅμως ποτὲ ἀκούσει νὰ τραγωδήσῃ ἀ-
ληθῶς, ἢ τοῦλάχιστον καθὼς ἐτραγωδήσεν ἐ-
κείνο τὸ ἑσπέρας.

Εἶχεν ἐκλέξει δύο ἱκανῶς γνωστὰ ἄσματα,
εἰς ἐμὲ ὅμως ἄγνωστα τότε ἀκόμη, τὸ τοῦ Ἰω-

σήφ «Εἰς ἡλικίαν τρυφερὰν», καὶ τὸ τοῦ Ῥι-
χάρδου τοῦ Λεοντοκάρδου «Ὡ! Ριχάρδε, βα-
σαλεῦ μου».

Δὲν ἤμην βεβαίως τότε ἱκανῶς νὰ ἐννοῶ τίς
ψάλλει καλῶς ἢ κακῶς, τεχνικῶς ἢ ἀτέχνως,
ἀλλ' ὅ,τι δύναμαι νὰ εἰπῶ εἶναι τὸ αἶσθημα ἢ
ὠδὴ τοῦ διηγείρεν ἐν ἐμοί. Εἰς τὴν γωνίαν τῆς
σκηνῆς, ὅπου εἶχον ἀποσυρθῇ, ἤρχισα νὰ κλαίω.

Διὰ τῆς ὁμιλίας, ἥτις ἐθάμβου τοὺς ὀρθαλ-
μούς μου, εἶδον νέαν κυρίαν ἥτις ἐκάθητο εἰς τὸ
πρῶτον ἐδῶλιον, νὰ χειροκροτῇ μετὰ πάσης ду-
νάμεως. Τὴν εἶχον ἤδη παρατηρήσει, διότι δὲν
ἦτον χωρὶς ὡς αἱ ἄλλαι τοῦ ἀκροατηρίου, ἀλλ'
ἀληθῶς κυρία, νέα, ὡραία, καὶ, κατὰ τὴν κρίσιν
μου στηριζομένην εἰς τὴν γούναν τοῦ μαυροῦ
τῆς, ἡ πλουσιωτέρα τοῦ χωρίου. Πλησίον τῆς ἐ-
κάθητο παιδίον· καὶ αὐτὸ εἶχεν ἐπίσης χειρο-
κροτῇ τὸν Κάπην. Ἦτον δὲ βεβαίως υἱὸς τῆς,
διότι πολὺ τὴν ὁμοίαζε.

Μετὰ τὸ πρῶτον ἄσμα ὁ Κάπης ἐπανελάβε
τὸν δίσκον του, καὶ μετ' ἀπορίας εἶδον ὅτι ἡ ὡ-
ραία κυρία δὲν ἔρριψε τίποτε εἰς αὐτόν.

Ὅτε δὲ ὁ Βιτάλης ἐτελείωσε καὶ τὸ ἄσμα
τοῦ «Ριχάρδου», μ' ἔνευσεν ἡ κυρία διὰ τῆς χει-
ρὸς, καὶ τὴν ἐπλησίασα.

— Ἦθελον νὰ ὁμιλήσω τὸν κύριόν σου, μοι
εἶπεν.

Τοῦτο μ' ἐξέπληξεν δλίγον, ἡ ὡραία ἐκείνη
κυρία νὰ θέλῃ νὰ ὁμιλήσῃ τὸν κύριόν μου, καὶ
ἐσκεπτόμην ὅτι καλῆτερον θὰ ἔκαμνεν ἂν ἐνα-
πέθετε τὴν προσφορὰν τῆς εἰς τὸν δίσκον· ἐκεί-
νη. Ἐν τούτοις ὅμως ἐπῆγα καὶ διεβίβασα τὴν
ἐπιθυμίαν τῆς εἰς τὸν Βιτάλην, καὶ ἐν τῷ με-
ταξὺ ἐπανῆλθε καὶ ὁ Κάπης πλησίον μας.

Ὁ δευτερός δίσκος ἀπέβη ὅτι πτωχότερος
τοῦ πρώτου.

— Τί με θέλει αὐτὴ ἡ κυρία; ἠρώτησεν ὁ
Βιτάλης.

— Νὰ σὰς ὁμιλήσῃ.

— Δὲν ἔχω τίποτε νὰ τῇ εἰπῶ.

— Δὲν ἔδωκε τίποτε εἰς τὸν Κάπην. Ἰσως
θέλει νὰ τῷ δώσῃ τώρα.

— Τότε ὁ Κάπης πρέπει νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐ-
τήν, ὅχι ἐγώ.

Οὐχ ἦττον ὅμως ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ, ἀλλὰ
συμπαρέλαβε καὶ τὸν Κάπην.

— Εἰγὼ δὲ τοὺς παρεκολούθησα.

Ἐν τούτοις, εἰς ὑπὲρ τῆς ἔχων εἰς πᾶς χει-
ρας φανάριον καὶ χονδρὸν κάλυμμα εἶχεν ἔλθει
καὶ ἐστάθη πλησίον τῆς κυρίας καὶ τοῦ παιδίου.

Ὁ δὲ Βιτάλης ἐπλησίασέ κ' ἐχαίρετῃσεν,
ἀλλὰ ψυχρῶς.

— Συγχωρήσατέ με ἂν σὰς ἐπάρῃ, εἶπεν
ἡ κυρία. Ἦθελον νὰ σὰς συγχαρῶ.

Ὁ Βιτάλης πρὸς ταῦτα ἐκλίνα τὸ σῶμα, χῶ-
ρις ν' ἀποκριθῇ μίαν λέξιν.

— Βίμ! μουσική, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία.

Τοῦτο σὰς ἐξηγεῖ πόσον εὐαίσθητος εἶμι πρὸς
προτέρημα ἔξοχον ὡς τὸ ὑμέτερον.

Ἐξοχον προτέρημα τοῦ κυρίου μου, τοῦ Βι-
τάλη, τοῦ ψάλτου τῶν προόδων, τοῦ δημοσίου
ζῶα δεικνύοντος! Ἐμείνα ὡς ἐνεός.

Δεν ὑπάρχει προτέρημα εἰς γερόντιον ὡς
ἐμὲ, εἶπεν ὁ Βιτάλης.

— Μὴ νομίσῃτε ὅτι ἀδιάκριτος περιέργεια
μὲ κινεῖ, εἶπεν ἡ κυρία!

— Προθυμότητος εἶμαι νὰ εὐχαριστήσω αὐ-
τήν σὰς τὴν περιέργειαν. Ἐξέπληγῃτε, δὲν εἶ-
ναι ἀληθές, — ν' ἀκούσῃτε νὰ τραγωδῇ περίπου
ὀρθῶς εἰς περιφῶν καὶ δεικνύων σκύλους;

— Ἐμείνα ἐλθαμβος.

— Καὶ ὅμως εἶναι ἀπλούστατον. Δὲν ἤμην
πάντοτε ὅ,τι εἶμαι σήμερον. Ἀλλοτε, πρὸ πολ-
λοῦ, εἰς τὴν νεότητά μου, ἤμην... ναί, ἤμην
ὑπὲρ τῆς μεγάλου ψάλτου, καὶ κατὰ μίμησιν,
ὡς ὁ ψιττακός, ἐπανελάμβανόν τινα ἄσματα, εἰς
ἀδ' οὐκ ἔμην ὡς ἐμπρός μου ἡσκέτο. Ἰδοὺ τὸ
πράγμα.

Ἡ κυρία δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἐφ' ἱκανὸν ἔμει-
νεν ἀτενίζουσα τὸν Βιτάλην, ὅστις ἴστατο ἐμ-
πρὸς τῆς ὁπωσούν· πεθορυθμένως.

— Καλὴν ἐντάμωσιν, κύριε, εἶπε, καὶ τὴν
λέξιν ταύτην «κύριε» ἐπρόφερε μετὰ παράδο-
ξου τόνου φωνῆς, καὶ ὡς ἐπιμένουσα εἰς αὐτήν,
καλὴν ἐντάμωσιν καὶ πάλιν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ
σὰς εὐχαριστήσω δι' ἣν ἡσθάνομαι συγκίνησιν.

Ἐπειτα δὲ, κλίνας πρὸς τὸν Κάπην, ἔρρι-
ψεν εἰς τὸν δίσκον νόμισμα χρυσοῦν. Ἰδοὺ
ἐνὸρμίζον ὅτι ὁ Βιτάλης θὰ συνώδευε τὴν κυ-
ρίαν ταύτην, ἀλλὰ διόλου καὶ ὅταν αὕτη ἐμα-
κρύνθη δλίγα βήματα, τὸν ἤκουσα νὰ ψιθυρίῃ
ἰταλιστὶ δύο τρεῖς λέξεις, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς
λοιδορίαι.

— Ἀλλ' αὐτὴ ἡ κυρία ἔδωκεν ἐν εἰκοσάφραγ-
κον εἰς τὸν Κάπην.

Ἐνὸρμίζα τότε ὅτι ἐμελλε νὰ μοι καταφέρῃ
ἐν βράπιστα.

Ἐν εἰκοσάφραγκον, εἶπεν, ὡς ἂν ἐξύπνα
ἐξ ὄνειρόν. Ἀ! ναί, ἀληθές· τὸν πτωχὸν Καρ-
δούλην τὸν ἐλησμονέον. Ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.

Τὴν ἀποσκευὴν μας ταχέως τὴν ἀπεκομίσα-
μεν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ ξε-
νοδοχεῖον.

Πρῶτος ἀνέβην τὴν κλίμακα, καὶ εἰσῆλθον
πρὸς εἰς τὸ δωμάτιον. Ἡ φωτὶα δὲν εἶχε
σβύσει, ἀλλὰ φλόγας δὲν ἀνέδιδε πλέον.

Τότε ἀνῆψα ταχέως κήριον, καὶ ἐζήτησα τὸν
Καρδούλην, ἀπορῶν ὅτι δὲν τὸν ἤκουον.

Τὸν εἶδον δὲ κείμενον ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ κα-
λύμματός του· ἐφόρει τὴν στολὴν τοῦ στρατη-
γοῦ, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἂν ἐκοιμάτο.

Ἐκλίνα τότε ἐπ' αὐτοῦ, θέλων νὰ λάβω ἡ-
συχῶς τὴν χεῖρά του χωρὶς νὰ τὸν ἐξυπνήσω.

Ἀλλ' ἡ χεῖρ του ἦτον ψυχρά.

Τὴν στιγμήν ταύτην εἰσῆλθε καὶ ὁ Βιτά-
λης εἰς τὸ δωμάτιον.

Ἐστράφη δὲ πρὸς αὐτόν καὶ τῷ εἶπεν·

— Ὁ Καρδούλης εἶναι ψυχρός.

Ἐκλίνα δὲ καὶ ὁ Βιτάλης πλησίον μου.

— Φεῦ! εἶπεν, ἀπέθανεν. Ἦτον ἐπόμενον νὰ
συμβῇ. Βλέπεις, Ρεμὴ, ἐπράξα κακὴν πράξιν
ὅταν σ' ἐπῆρα ἀπὸ τῆς κυρίας Μίλλιαν, καὶ
τιμωροῦμαι.

Ὁ Ζερβίνος, ἡ Δόλση, σήμερον ὁ
Καρδούλης. Καὶ δὲν εἶναι ἀκόμη τὸ τέλος.

Ἐστὶν Κάρπεντερ βιβλίον σπουδαϊότατον,
ἐπιγραφόμενον: The life and Work of Mary

Carpenter, ἥτοι Ὁ βίος καὶ τὸ ἔργον τῆς Μα-
ρίας Κάρπεντερ.

Εἶναι περισπούδαστον ἔργον
ἡ διευκρίνησις τῆς γυναικείας ἐνεργείας ἐν ἐ-

ποχῇ μεταβατικῇ, ὁποία ἡ ἡμετέρα. Ἐν ᾧ ἄλ-
λαι μὲν καταγίνονται εἰς τὸ νὰ χρησιμοποιοῦ-

σῶσι τὸν χρόνον καὶ τὴν εὐφυίαν τῶν ὑπὲρ ἀ-
γαθοεργῶν σκοπῶν, ἄλλαι δὲ ἀσχολοῦνται με-

τὴν ἀνατροφήν ἰδίως τοῦ λαοῦ, ὑπάρχουσιν ἄλ-
λαι, αἵτινες ἀφηγοῦσαι τοὺς κινδύνους τῶν

ταξιδιῶν, τῶν κλιμάτων καὶ τοῦ μίσους λαῶν
βαρβάρων, ἀπέρχονται μακρὰν, ὅπως χρησιμο-

ποιήσωσι τὴν δραστηριότητά των ὑπὲρ τοῦ ἀν-
θρωπίνου γένους ἀνευ διακρίσεως ἐθνικότητος.

Ἡ κορυφαία ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ τάξει εἶνε
ἀναντιρρήτως ἡ ἑκτακτος γυνὴ, ἥς ἀρτίως ἐδη-

μοσιεύθησάν τ' ἀπομνημονεύματα. Ἡ Μαρία
Κάρπεντερ, γεννηθεῖσα ἐν ἔτει 1807 ἐκ γονέων

εὐκαταστάτων, ἐδήλωσεν ἐξ ἀπαλῶν ἔτι ὀνύ-
χιων τὴν ἐπιθυμίαν νὰ φανῇ «χρησίμος» εἰς τὸν

πλησίον. Ἐξέφρασε δὲ τοσάκις καὶ τόσον διαρ-
ρήδην τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ταύτην ὡς τὸν τελί-

κὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς τῆς, ὥς ὁ πατὴρ αὐτῆς,
ὅστις παρετήρησεν ἑκτοτε τὴν σοβαρότητα τοῦ

πνεύματός τῆς, διευκόλυνεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐκ-
τέλεσιν τῆς ἐπιθυμίας τῆς, ἀναθεῖς εἰς αὐτὴν

τὴν διεύθυνσιν μιᾶς τάξεως τοῦ σχολείου, ὅπερ
διητύθηνεν αὐτὸς, συνεκπληρῶν ἅμα καὶ ἡν ἐξή-

σκει δημοσίαν λειτούργειαν. Ἡ Μαρία ἦτο δω-
δεκαετής, ὅτε ἀνέλαβε τὴν σπουδαίαν ταύτην

εὐθύνην, καὶ ὅμως ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντά
τῆς ἀκριβῶς καὶ ἀνελλιπῶς πρὸς κοινὴν εὐχα-

ρίστησιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν γονέων, χω-
ρὶς διὰ τοῦτο νὰ διακόψῃ τὰς ἰδίας ἀρεστάς εἰς

αὐτὴν σπουδὰς. Ἡ ἐλληνική, ἡ λατινική, ἡ ἰ-
ταλική, ἡ γαλλική, ἡ γεωλογία, ἡ ποίησις, ἡ

σχεδιογραφία, ἡ φυσιογραφία, καὶ κατόπιν ἡ
γεωγραφία, ὑπῆρξαν ἀλληλοδιαδόχως τὸ ἀντι-

κείμενον τῆς φιλομαθείας τῆς κατὰ τὰ πρῶτα
ἔτη τῆς φιλοπόνου καὶ ἀκαμάτου ζωῆς τῆς.

Ἀλλ' ἡ ἐν Βριστόλῃ κατὰ τὸ ἔτος 1831 ἐπα-
νάστασις τῶν ἐργατῶν ἐπέφερεν ὀριστικὴν κρί-

σιν· καὶ τροπὴν εἰς τὸ στάδιόν της. Τὸ θέαμα τῶν βιαιοπραγιῶν τῶν ατασιαστῶν, καὶ τῶν αὐστηροτήτων ὅσας ἐδέχθη νὰ μεταχειρισθῶσι πρὸς καταστολὴν τῆς στάσεως, ἐνεποίησεν εἰς αὐτὴν τοιαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε ἔκτοτε ἀπεφάσισε ν' ἀφιερῶθῃ εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν ἀμαθῶν καὶ ἀπροστατευτῶν τοῦ κόσμου· τοῦτου ἡ γνωριμία δὲ, ἣν συγχρόνως ἀπέκτησε μὲ τὸν Ἰνδὸν, ἡγεμόνα Ῥαμοχάν Ῥόυ, ἔστρεψε τὰς ἰδέας αὐτῆς πρὸς τὴν Ἰνδικήν. Πρὶν ὅμως πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιον, ὅπερ ἐσχημάτισε τότε, νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἰνδικήν, ἐσύστησε «σχολεῖον τῶν ῥακενδυτῶν» (ragget school), ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τῶν παιδιῶν τῶν περιόρων, ἡ δὲ τῶν σχολείων δὲ πούτω διδασκαλία της, ἔφερε τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ὥστε ἐν ἀναφορᾷ ἐπισήμῳ, ἀπευθυμένῳ πρὸς τὸ κοινοβούλιον ὑπὸ τοῦ γερικοῦ ἐφόρου τῶν σχολείων, ἀνεφέρετο, ὅτι τὸ σχολεῖον τῆς κυρίας Κάρπεντερ εἶχε κάμνη θάματα.

Ἐπειδὴ οἱ πλείστοι τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου τῆς κ. Κάρπεντερ εἶχον διέλθῃ διὰ τοῦ δεσποτηρίου, καταδικασθέντες δι' ἐγκλήματα προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, ἡ κ. Κάρπεντερ ἔλαβεν ἐντεῦθεν τὸ ἐνδύσιμον νὰ σπουδάσῃ, τὰ εἰς τοὺς νέους φυλακισμένους ἀποτελέσματα τῶν ποιῶν, ἐπέστη δ' ἀδιστακτικῶς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεπλανήθη τοῦ σκοποῦ, παραδελθῆσα τὸν τρόπον τοῦτον τῆς καταστολῆς τοῦ κακοῦ. Τότε ἐδημοσίευσεν τὴν μεγάλην αὐτῆς μελέτην περὶ τῶν ἀκαμορφωτικῶν σχολῶν, δι' ἧς προσπαθεῖ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι μόνον ἡ ἀνατροφή καὶ παιδεία εἶνε ικανὴ νὰ θέσῃ πέριξ εἰς τὰς καρκίας καὶ τὴν ἐνδειάν τοῦ λαοῦ. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως σχολείων, ὧν σκοπὸς ἐμελλε νὰ εἴνῃ ἡ δι' αὐτῶν ἀντικατάστασις τῶν φυλακῶν διὰ τοὺς καταδικαζομένους παῖδας, καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης, ἐφάνη εἰς αὐτὴν τόσον μεγάλη, ὥστε ἔδρυσεν ἀποικίαν ἀγροτικὴν ἐν Κιγκσβούδ πλησίον τῆς Βρισόλης. Πρέπει δὲ ν' ἀναγνώσῃ τις τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα, τὰ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου της, ἵνα ἴδῃ ποίας καὶ πόσας δυσκολίας εἶχε νὰ καταπολεμήσῃ ἡ κ. Κάρπεντερ πρὶν τὸ ἔργον της ὑπερικήσῃ τὰς κυβερνητικὰς πεπαλαιωμένας ἐξέσεις, καὶ θριαμβεύσῃ ἐπὶ τέλους διὰ τῆς ἐπιψήφισως τοῦ νόμου περὶ τῶν νέων κατηγορουμένων.

Ἐν ἔτει 1854 ἡ λαίδυ Βύρωνος, χήρα τοῦ μεγάλου παικτοῦ, ἡγόρασεν ἐν Βριστόλῃ τὸν «ἐρυθρὸν Οἰκίσκον» (Red Lodge) διὰ τὴν κ. Κάρπεντερ, ἥτις ἐξήτει ἀσυλον διὰ τὰ κοράσια τῆς ἀποικίας της. Ἰδοῦσα δὲ, ὅτι τὰ κοράσια δὲν προώδεον εἰς τὰς μελέτας τῶν πόσον ταχέως, ὅσον καὶ τὰ ἄρρενα, ἐκτός δὲ τοῦτου ἀπῆλθον ἐπιβλεψὶν συντονωτέραν, ἤλθε καὶ ὥκησε πλησίον αὐτῶν, ἐντὸς δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατῴρ-

θῶσε νὰ ἀνοίξῃ καὶ τὸ βιομηχανικὸν τῆς σχολεῖον, ὅπερ ἔκτισε πλούσιός τις ἔμπορος τῆς Λίβερπουλ.

Οὐδέποτε ἡ κ. Κάρπεντερ ἐγκατέλιπε τὸ δεινὸν τῆς νεότητός της, νὰ ἐξακολουθήσῃ δηλ. τὸ ἔργον τῆς ἡθικῆς παλιγγενεσίας εἰς τὴν Ἰνδικήν, ἀλλὰ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ διαιρέτου τῆς τούτου δὲν κατῴρθησεν εἰμῇ εἰς τὸ 60ν ἔτος τῆς ἡλικίας της! Ἐν ἔτει 1866 ἐπέβη εἰς πλοῖον καὶ ἀπέπλευσε πρὸς τὴν γῆν ταύτην τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου ἤλπισε νὰ φθάσῃ τὸ πέρας τῆς ἐπιγῆς ἀγαθοεργου καὶ ἐλεημονῆς της ἀποστολῆς. Κατὰ τὴν εἰς Ἰνδικὴν ἀφίξιν της, ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὴν παντὸς εἶδους τιμαὶ, κατὰ διαταγὴν δὲ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ἀνεπετάσθησαν εἰς αὐτὴν αἱ πύλαι τῶν φυλακῶν, τῶν νοσοκομείων, καὶ τῶν σχολείων. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἤρχισε δι' αὐτὴν ἡ μεγίστη πασῶν δυσκολία. Ἡ τρυφερά ἡλικία, ἐν ἣ νυμφεύσονται αἱ νεάνιδες τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ὁ αὐστηρὸς ἀποκλεισμός, ὅστις ἐπιβάλλεται εἰς τὰς αὐτὸς ἐγγάμους, καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ἐντὸς τῆς Ἰνδικῆς οἰκογενείας παρειαχῶρσιν πάσης ἰδέας ἀνατροφῆς καὶ ἀναμορφώσεως, ἡ δὲ πρότασις τῆς κυρίας Κάρπεντερ νὰ συμπαραλάβῃ μεθ' αὐτῆς εἰς Ἀγγλίαν κοράσιόν τινα, ἀπεκρούσθη μετὰ φρίκης ἀπὸ τὸν φανατισμὸν τῶν Ἰνδῶν γονέων. Ἀμνηστουσα καὶ μὴ γνωρίζουσα πῶς νὰ ὑπερικήσῃ τὰς ἀπὸ μέρους τῶν πλουσίων οἰκογενειῶν δυσκολίας, ἐσυλλογίσθη τότε νὰ συστήσῃ ἐν Καλκούττᾳ σχολεῖον διὰ τὰς τελευταίας κοινωνικὰς τάξεις τῶν Ἰνδῶν, ἀναλαμβάνουσα αὐτὴ τὰ ἐξοδα τοῦ σχολείου τοῦτου διὰ τὸ πρῶτον ἔτος. Αἱ μεγάλαί κυρίαι τῶν ἀνωτέρων Ἰνδικῶν τάξεων δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ σχολεῖον τοῦτο, καὶ τότε ἐνόησαν καὶ ἐθαύμασαν τὴν ἀφοσίωσιν γυναικὸς, ἥτις εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ἀφῆκε τὴν πατρίδα της, καὶ διέπλευσεν ἀπεράντους θαλάσας μόνον καὶ μόνον ὅπως προσδράμῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἐγκαταλειμμένων πτωχῶν τῆς πόλεως τῶν. Τότε ἡ μίσις Κάρπεντερ ἔγραψε πρὸς τινὰ φίλην της τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἀμοιβή, ἣν οὐδέποτε ἐπαύσα ἐξαιτουμένη ἀνωθεν, μοι παρεχωρήθη τέλος πάντων. Αἱ πλούσιαι καὶ εὐγενεῖς κυρίαι ἀρχίζουν νὰ ἐνδιαφέρονται εἰς τὸ ἔργον μου, καὶ νὰ ἐννοῶσιν ὅτι οἱ παρὶαι δὲν εἶνε πάντοτε ἀξιοκαταφρόνητοι». Ἀφ' οὗ ἔθεσεν ἀπαξ εἰς ἐνέργειαν ἐν Καλκούττᾳ τὸ ἔργον της, ἀνεχώρησεν εἰς Μαδράς, μετὰ τὴν ἰδέαν νὰ συστήσῃ ἐκεῖ «διδασκαλεῖα, ἥτοι πρότυπα σχολεῖα διὰ τὰς αὐτόχθονας». Ἀφ' οὗ δ' ἔλαβεν ἀπαξ τὰ δέοντα μέτρα, ὑπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν, σκοπούσα νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὰς ἀναγκαίας μεταρρυθμίσεις τῶν φυλακῶν, καὶ νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ ὑπὲρ τῆς ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἐκπαιδεύσεως. Ἐπὶ τέλους ἡ ἀγγλικὴ

Κυβέρνησις ἀπεφάσισεν ἐν ἔτει 1867 νὰ συστήσῃ «διδασκαλεῖα διὰ τὰς αὐτόχθονας» ἐν Βομβάῃ καὶ Ἀχμεδαβὰδ, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τὰ ἡμίση τῶν ἀναγκαίων χρημάτων νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τῶν αὐτόχθονων, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὴν σύστασιν τῶν σχολείων τούτων ἐπιδοκιμάζουσι καὶ οἱ αὐτόχθονες Ἰνδοί. Ὅπως δὲ λυθῇ ὅσον τάχος τὸ ζήτημα τοῦτο, ἡ μίσις Κάρπεντερ ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἰνδικήν. Εἶχε τότε ἡλικίαν ἐξήκοντα καὶ δύο ἔτων, καὶ ἡ ὑγεία της, ἐξασθενήσασα μεγάλως ἐν τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀνησυχίας, ἣν ἐπροξένει εἰς αὐτὴν ἡ διάδοσις τοῦ συστήματός της ἐν λαῷ, ὅστις ὑπῆρξεν ἀέποτε καχύποπτος πρὸς πάντα νεωτερισμὸν, ἔπαθε τῶσον, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀγγλίαν, ἀφ' οὗ ἐσύστησεν τὸ πρῶτον τῶν σχολείων τούτων, τὸ τῆς Βομβάης. Ἀλλ' ἄμα ἀναλαβούσα ἐκ τῆς ἀσθενείας της ἡ ἀκαταπόνητος αὐτὴ γυνὴ ἀπέπλευσε καὶ πάλιν εἰς Ἰνδικήν, καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἐδοκίμασε τὴν ὑπερτάτην χαρὰν νὰ ἴδῃ καὶ πεισθῇ, ὅτι τὸ θαυμάσιον ἔργον της προῦριστο νὰ ριζώσῃ καὶ εὐδοκίμησῃ.

Ἀλλ' ὁ θρίαμβος τῆς μίσις Κάρπεντερ εἶνε, ὅτι προεκάλεσε τὴν εἰς Ἀγγλίαν ἔλευσιν τοῦ Σασιπαδᾶ-Βαουεργῆ, ὅστις ἦλθεν ἐκεῖ μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, ὅπως σπουδάσῃ τὸ νέον σύστημα τῶν σχολείων καὶ φυλακῶν, καὶ ἐπιστρέψας βελτιώσῃ τὴν φυσικὴν καὶ ἡθικὴν κατάστασιν τῶν πτωχῶν κλάσεων τῆς Βαρραχαναγᾶτης, ὅπου διέτριβε. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1876 ἔτους ἡ γενναία γυνὴ ἀπέπλευσε τὸ τέταρτον εἰς Ἰνδικήν, εἰς ἡλικίαν ἐξήκοντα οκτὼ ἔτων. Ἐκεῖ δ' ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐνθουσιασμῶν ἀνευφημιῶν, καὶ ἰδίως ὑπὸ τῶν γυναικῶν τοῦ λαοῦ, αἵτινες ἐγονυπέτουν ἐνώπιόν της ἀπανταχοῦ, ὅθεν διήρχετο, ἀποκαλοῦσαι αὐτὴν «πρεσβυτὴν μητέρα πᾶν».

Τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα τῆς κ. Κάρπεντερ, λέγει ἡ Βρετανικὴ Ἐπιθεώρησις (Ἰανουαρίου 1880), ἐξ ἧς μετεφράσαμεν τὸ ἀνωτέρω ἀρθρον, ἔπρεπε νὰ εἴνῃ μεταφρασμένα εἰς ὅλας τὰς γλώσσας. Ὁ συγγραφεὺς ἐξιστορῶν μετ' ἐνδιαφέροντος βίαν γυναικὸς τόσον γόνιμον καὶ τόσον περὶ σπουδᾶς, ἐλπίζει «ὅτι μεταξὺ ἐκείνων, ὅσοι ἐγκύπτουσιν εἰς τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τούτων, θέλουσιν εὐρεθῇ τινες ἔχοντες τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν θέλησιν νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ μέγα τοῦτο ἔργον».

ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΙ.

Ὡς εἰς πολλοὺς ἄλλους κλάδους τοῦ πολιτισμοῦ, οὕτω καὶ εἰς τὸ θέατρον οἱ Ἰάπωνες οὐδαμῶς ὑπολείπονται τῶν Εὐρωπαίων. Δύναται τις εἰπεῖν μάλιστα ὅτι καὶ ὑπερβάλλουσιν αὐτοὺς εἰς τοῦτο.

Ἐν Εὐρώπῃ δυσκόλως ἡ ἰδιωτικὴ ἀρχεβου-

λίαν δύναται νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν θεάτρου τινός. Πανταχοῦ σχεδὸν ἀνάγκη παρίσταται νὰ παράσῃ τὸ Κράτος ἢ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τὴν συνδρομὴν αὐτῶν πρὸς συντήρησιν τῶν θεάτρων. Ἀλλ' ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ τῆς ἐσχάτης Ἀσίας οὐδεμία ὑπάρχει πόλις, ὅσον μικρά, μὴ ἔχουσα θεάτρον πληρέστατον εὐδοκίμων. Ἐν Ἰ-εδῶ, τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἰαπωνίας, τριάκοντα ὅλα ἀριθμῶνται θεάτρα, εἰς ἰδίον ἑκάστον εἰδός, προωρισμένα. Ἡ πόλις αὕτη ἔχει πληθύνει κατοίκων 1,500,000, παράβαλλον ἑνὶ πρὸς τοὺς Παρισίους κατὰ τὰ θεάτρα, εὐρίσκειται ἔχουσα ἴσον, ἂν μὴ ἀνώτερον ἀριθμὸν τῶν ἐν Παρισίοις ὑπαρχόντων. Ἐν Ὁσάκα, ἄλλῃ μεγάλῃ Ἰαπωνικῇ πόλει, εὐρίσκονται ὅσα σχεδὸν καὶ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ θεάτρα, ἅτινα πάντα εἶνε ὡς δομημένα κατὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ πρότυπα, καὶ ἰδίᾳ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ.

Εἶνε δὲ τὰ Ἰαπωνικά θεάτρα ἐν ἀδιαλείπτῳ ἐνεργείᾳ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ὑπάρχει πάντοτε ἀξιόλογον ἐστιατόριον, εἰς ὃ κατὰ τὰ διαλείμματα προσέρχονται οἱ θεαταί, ἂν μὴ προτιμῶσι νὰ φέρωσιν αὐτοῖς ὅτι ἐπιθυμῶσιν εἰς τὸ θεωρεῖν.

Τὰς πρώτας τῶν θεωρείων σειρὰς καταλαμβάνουσιν ἐν γένει αἱ κυρίαι πολυτελέσταται ἐνδεδυμένοι τὸ δὲ πολυποίκιλον τῆς ἐνδυμασίας τῶν παρέχει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέποντος γραφικώτατον θέαμα.

Πλούσιώτατα ἐνδύονται καὶ οἱ ὑποκριταί, ἀξιοκμειώτως δὲ εἶνε καὶ ἡ τῆς σκηνῆς διασκευή καὶ διακόσμησις. Παρίστανονται δὲ παντοῖα τῆς δραματικῆς τέχνης προϊόντα, κωμωδίαι, τραγωδίαι καὶ χοροί. Ἀλλὰ τὸ μᾶλλον παντὸς ἄλλου θέλγον τοὺς Ἰάπωνας εἶνε οἱ ἀθλητικοὶ ἐν τῷ θεάτρῳ ἀγῶνες.

Κατὰ τὰ διαλείμματα τοὺς θεατὰς ἐκκωφαίνουσιν αἱ δυναταὶ φωναὶ καπνῶν πωλούντων πορτοκάλια, μέσπιλα, ὀπώρας, σακχαρόπηκτους, τέϊον, πᾶστίλλας καὶ ρεπιδία. Ἐν τῇ αἰθούσῃ δὲ τοῦ θεάτρου ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ κίνησις, ὁ αὐτὸς θόρυβος, αἶψά καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις. Ἀναβαίνουσιν εἰς τὴν σκηνὴν, εἰς τὰ ἰδιαίτερα δωματῖα, εἰς τὰ θεωρεῖα ἄλλοι ἐξέρχονται νὰ καπνίσουν ἢ νὰ λάβουν ἀναψυκτικὰ ποτὰ, ἄλλοι δὲ εἰς τοὺς διαδρόμους συζητοῦσι περὶ τῆς ἀξίας τοῦ παριστανομένου ἔργου.

Ἐν γένει τὰ θεάτρα τῆς Ἰαπωνίας εἶνε ἀριστὰ κατηρτισμένα. Ἡ διασκευή τῆς σκηνῆς εἶνε τελειοπάτη, ἔχουσι δὲ πάντα τὰ ἀναγκαῖα μηχανήματα, ὥστε καὶ τὰ δυσκολώτατα σκηνικά μέρη παρίστανονται λίαν ἐπιτυχῶς. Μία μόνον ὑπάρχει ἑλλειψις, λίαν ἐπαισθητὴ, εἶνε δὲ αὕτη ἡ ἀτέλεια τοῦ φωτισμοῦ.

Ἀξιοσημείωτος εἶνε ὁ τρόπος, καθ' ὃν οἱ Ἰάπωνες θεαταὶ ἀποδοκιμάζουσι τοὺς ἀδεξίους ὑποκριτὰς ἢ τὰ ἀδόκιμα δραματικὰ ἔργα. Οὔτε

συρίζουσιν, οὔτε θορυβοῦσι τὸ παράπαν· ἀλλ' ἑκαστος ἐγειρόμενος τῆς θέσεώς τοῦ στρέφει τὰ νῶτα πρὸς τὴν σκηνήν. Ἡ ἐκδηλώσις αὕτη παρὰ γαίᾳ ἀμεσον ἀποτελέσμα· ἡ αὐλαία καταπίπτει ἐν τῷ ἄμα. K.

Ο ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

τῆς Πετροπόλεως.

Κατὰ τὴν ἐν Πετροπόλει διατριβὴν αὐτοῦ ὁ σάκης τῆς Περούας, παρευρεθείς μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' εἰς χορὸν δραματικὸν (ballet) ἐν τῷ Μεγάλῳ Θεάτρῳ, ἡρώτησεν ἀφελῶς τὸν αὐτοκράτορα, ἂν ἐκεῖ ἦτο τὸ σεράγιόν του.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν, ὅτι τὰ δυτικὰ ἔθιμα δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς τινα, καὶ ἀπόλυτος μονάρχης ἂν εἴη, νὰ ἔχη δι' ἑαυτὸν πλῆθος γυναικῶν· ἐπροσπάθησε μάλιστα νὰ κάμῃ καταληπτὸν εἰς τὸν Ἀσιανὸν δεσπότην, ὅτι καὶ ὅλαι αἱ ὥραιαι ὀρχηστρίδες, αἱ ἀμιλλώμεναι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπὶ δεξιότητι καὶ χάριτι, συνετηροῦντο δαπάνῃ τοῦ Κράτους πρὸς κοινὴν διασκέδασιν τοῦ τε λαοῦ καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

Ἡ ῥωσικὴ κοινωνία ἀγαπᾷ μανιωδῶς τὸν χορὸν. Δις τῆς ἐβδομάδος δίδονται ἐν τῷ Μεγάλῳ Θεάτρῳ δραματικοὶ καὶ παντομιμικοὶ χοροί, διαρκούντες ὁλόκληρον τὴν ἑσπέραν, καὶ ἐκτελούμενοι μετὰ πολυτελείας ἀνηκούστου. Ὁ πλῆθος τῶν σκηνογραφῶν, τῶν στολῶν καὶ λοιπῶν λεπτομερειῶν εἰνέ τι ἀπερίγραπτον. Καταβάλλεται ἀφειδῶς οἰαδήποτε δαπάνη, ἵνα νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκθαμβώσιν τοῦ βλέμματος καὶ εἰς τὴν τέρψιν τοῦ πνεύματος, καὶ πρὸς τὴν ἐν τοῖς χοροῖς τούτοις ἀναπτυσσομένην λάμπειν καὶ μεγαλοπρέπειαν οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχει ἐν ἀμίλλῳ παρὰ τὴν μοναδικὴν κορυφότητα καὶ τέχνην τῶν κομφοτάτων σιγφίδων.

Καὶ ἀληθῶς ὁ δραματικὸς χορὸς τῆς Πετροπόλεως εἶνε ὁ πρῶτος τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦ θεάματος τούτου, ὅπερ παρέχει πᾶς πλέον ὑπερλέπτους τῶν ἀπολαύσεων, εἶνε ἀδύνατον διὰ κυβερνήσεις οἰκονόμους, ἡ δὲ θεατρικὴ σχολὴ τῆς Πετροπόλεως καταναλίσκει ποσὰ ἀμύθητα.

Ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν, ὅτι πρὸς παράστασιν ἑνὸς μόνου δραματικοῦ χοροῦ «τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ» ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατομύριον φράγκων. Εἰς τὴν τελευταίαν πράξιν ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὀκτακόσιαι ὅλαι χορεύτριαι.

Ὅλα τὰ κοράσια ἀπὸ τῆς ἑξαετοῦς μέχρι τῆς ὀκταετοῦς ἡλικίας ἀποδέχεται ἡ διοίκησις τῶν θεάτρων, ἀρκεῖ νὰ εἴη ὁπωσοῦν ὥραϊα, συντηροῦνται δὲ δαπάναις τοῦ Κράτους μέχρι τῆς ἡλικίας δεκάεπτά ἐτών, μετὰ δὲ ταῦτα ἀναλόγως τῆς δεξιότητος καὶ ἱκανότητος αὐτῶν ἀναλαμβάνουσι διάφορα πρόσωπα μᾶλλον ἢ ἡ-

τον σπουδαία, ἢ κατατάσσονται ἀπλῶς εἰς τὴν φάλαγγα τῶν λοιπῶν νεανίδων, τῶν μὴ καὶ αὐτὸ ὀρχηστρίδων.

Εἰς τὴν θεατρικὴν σχολὴν εἶνε δεκτὰ καὶ μειράκια, εἰ καὶ πολὺ τῶν κορασίων εὐαριθμότερα. ***

ΑΙ ΑΝΩΝΥΜΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Ἰδοὺ ἐν διδασκτικώτατον μάθημα διὰ τοῦς χαλκευτὰς ἀνωνύμων ἐπιστολῶν, οἵτινες συχναίς δυστυχῶς μένουσιν ὅλως ἀτιμώρητοι.

Γαλλικὸν τι πληρμελειοδικεῖον ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἀπόφασιν ἄκρας μὲν αὐστηρότητος, ἀλλ' ἐπιδοκιμασθεῖσαν ὑπὸ σύμπαντος τοῦ κόσμου, ἥτις θέλει συνετίσῃ μεγάλως τοὺς ἀθλίους ἐκείνους, οἵτινες οὐδαμῶς διστάζουσι νὰ διασπείρῳσιν ἀπανταχόσε δι' ἀνωνύμων ἐπιστολῶν τὴν ὕβριν καὶ τὴν συκοφαντίαν.

Ἐρνέστος τις X. . . , κατηγορηθεὶς ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου τῶν ἀνωνύμων ἐπιστολῶν διέταξε τὴν ἡσυχίαν διαφόρων οἰκογενειῶν, καὶ ἐξύβρισε γυναῖκας, ὧν ἡ θέσις καὶ ἡ ἄκρα τιμιότης διέψευδον ὑπαινιγμοὺς δυσφήμους, οὓς μόνον ἡ ποταπότης καὶ ἡ μοχθηρία ἦτο δύνατον νὰ προκαλέσωσιν, ἐκηρύχθη ὑπὸ τοῦ πληρμελειοδικείου ἑνοχός τοῦ ἀποδιδομένου αὐτῷ πληρμελήματος, καὶ κατεδικάσθη εἰς 5 ἐτῶν φυλάκισιν, εἰς 1000 φράγκων πρόσμιον, καὶ εἰς δεκάετη ἀπώλειαν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων. Ω.

ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΩΡΑΣ

ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Ὁ πλοίαρχος Βέππυ, ὁ φήμην ἐκτακτὸν ἀποκτήσας, ἀφότου διέβη κολυμβῶν τὸν πορθμὸν τῆς Μάγχης, κατῳρῶσεν ἐσχάτως καὶ ἄλλο νέον, ἐπὶ μεῖζον κατόρθωμα. Ἀρχομένου τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἐνεσῶτος ἔτους, τὴν δεκάτην πρωτὴν ὥραν τῆς Δευτέρας κατήλθεν ἐντὸς ἑνὸς κάδου τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἰχθυοτροφείου, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν τὴν δεκάτην καὶ ἡμίσειαν ἑσπερινὴν ὥραν τῆς Τετάρτης. Συνέβη δὲ τοῦτο ἐνώπιον πλήθους θεατῶν ἀπειραρίθμων.

Οἱ τῇ δεκάτῃ Μαρτίου εἰς τὸ ἰχθυοτροφεῖον εἰσελθόντες θεαταὶ ἦσαν ὅχι ὀλιγώτεροι τῶν δεκάκις χιλίων.

Ὁ πλήρης ὕδατος κάδος, εἰς ὃν κατήλθεν ὁ πλοίαρχος, ἔχει 12 ἕως 13 μέτρων μῆκος καὶ 7 πλάτος, τὸ βάθος δὲ τοῦ ὕδατος εἶνε 2 μέτρων. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐφημερίδων ἐνήργουν ὡς αἰρετοκριταί. Ὁ πλοίαρχος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ὕδατος ἀπαξ τοῦ ἡμερονυκτίου καὶ νὰ διατρίψῃ ἐκτὸς αὐτοῦ ἡμίσειαν ὥραν. Χρῆσιν ὅμως τοῦ δικαιώματος τούτου ἔκαμεν ἀπαξ μόνον τὴν τρίτην, καὶ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ, ἀφοῦ διέτριψεν ἐκτὸς αὐτοῦ εἴκοσι μόνον λεπτά. Καθ' ὅλον δὲ τὸ χρονικὸν διάστημα

τοῦ πειράματος τούτου ὁ πλοίαρχος εἶχεν ἀριστα, καὶ ὁ ἐπαγρυπνῶν ἱατρός οὐδέποτε ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ παρέμβῃ. Κατὰ τὴν ἐν τῷ ὕδατι διαμονὴν αὐτοῦ ὁ πλοίαρχος Βέππυ ἐτρέφετο μετράχια λεπτοκοπημένα κρέατος, μετὰ βράστα, μετὰ ζωμὸν, τετὰ καὶ καρένι. Ἀπέβλασε δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀμφιβίου κατὰ τὴν 40 ἑσπερινὴν ὥραν τῆς 10 Μαρτίου, ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ, ἐπευφημοῦντος μανιωδῶς τοῦ παρισταμένου ἀπειραρίθμου πλήθους. Κυρία Σ*

Νοσηροσύνη καὶ ἀγαθότης

ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Νέος τις σπουδαστής, μέλλων νὰ δώσῃ ἐξετάσεις εἰς μάθημα, οὐτινος ἡ δυσκολία προήρχετο ἐξ ἀντικειμένου καθαρώς μνημονικοῦ, ἀνέγνω καὶ ἐπανεγνώ τὸ βιβλίον οὕτως, ὥς ἔπαθε φλόγῳσιν τῶν ὀφθαλμῶν. Νὰ ἐξακολουθήσῃ πλέον ἦτο ἀδύνατον, καὶ ὅμως ἐκ τούτου τοῦ ζητήματος ἐξήρτητο τὸ μέλλον του.

Εἰς μάτην διήρχετο κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος τὸ δωμάτιόν του, δοκιμάζων ν' ἀπομνημονεύσῃ τὸ μάθημά του (εἶχε δὲ τὴν ἔξιν νὰ μελετᾷ γεγωνυῖα τῇ φωνῇ), ἐντελῶς καλὰ δὲν κατῳρῶνε νὰ τὸ μάθῃ. Ἀπελπισ λοιπὸν ἐρρίφθη εἰς τὸ ἀνάκλιντρόν του.

Αἰφνης ἀπὸ τὸ πέταυρον, ὅπου ἴστατο ψιτακός τις, ὁ μόνος του σύντροφος, ἀκούεται φωνή, ἥτις ἀρχίζει καὶ λέγει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὅλον τὸ μάθημα χωρὶς ἐν λάθους, καὶ χωρὶς ἕνα δισταγμόν. Τὸ ἀξιόλογον ζῶον, ὡς ἔαν συνησθάνθη τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς του, ἔκαμεν ὅ,τι καὶ ὁ σπουδαστής ἐπὶ 15 κατὰ σειράν ἡμέρας. Ὁ σπουδαστής ἔδωκε λαμπρὰς ἐξετάσεις. **

ΒΛΗΠ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ

Πότε λοιπὸν θὰ παύσῃ ἡ πρόοδος αὕτη τῆς τέχνης τοῦ κάλλους; Ἐχομεν μέχρι τοῦδε χρῶμα κατὰ βούλησιν, κόμην κατ' ἀρέσκειαν, ὀδόντας κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μας. Ἀπὸ τοῦδε δυνάμεθα νὰ παρατείνωμεν ἐπ' ἀπειρον καὶ τὴν νεότητα. Ἰδοὺ σήμερον ἀνακάλυψις ὑπερβαίνουσα πᾶν ὅ,τι εἶδομεν μέχρι τοῦδε. Ἐπιστήμων τις Γερμανὸς εὑρετὸ μέσον νὰ βάπτῃ ὅπως θέλει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ζώων καὶ ἰδίως τῶν ἀνθρώπων. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῆς βεβαιότητος ὧν ἐπαγγέλλεται, καὶ τῆς ἀθωότητος τῶν μέσων του, συμπεριάγει μεθ' ἑαυτοῦ μίαν γαλῆν, ἕνα κύμα, ἕνα πίθηκον καὶ ἐν ζεύγος μαύρων, οἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὰ πειράματά του, καὶ φέρουσιν ἐφ' ἑαυτῶν ἀναμφισβήτητα τὰ μαρτύρια τῆς τέχνης του. Τοῦ μὲν πίθηκου ἡ ἴρις εἶνε κιτρίνη ὡς τὸ χρῶμιον, ἡ τῆς γαλῆς ἐρυθρὰ χρυσομηλίνη, καὶ ἡ τοῦ κυνὸς ροδόχρους.

Ἀλλὰ τὰ πλεον ἀξιοσημεῖωτα δείγματα τῆς

ἀληθῶς ὑπερφυῶς ταύτης τέχνης εἶνε ὁ μαῦρος καὶ ἡ μαύρη.

Ἀμφότεροι οὗτοι φέρουσιν ὀφθαλμοὺς ἀπολύτως ἀσυναρμόστους. Καὶ ὁ μὲν ἄρρην φέρει τὸν ἑτερον ὀφθαλμὸν μέλανα ὡς ὁ ἔθνος, τὸν δ' ἑτερον κυανόχρουν ὡς ὁ οὐρανός. Ἡ δὲ μαύρη, οἷον θέλουσα νὰ ὑπερβῇ τὴν περιφημον ἡρώδα τοῦ Βαλζάκ, τὴν χρυσόφθαλμον κόρη, ἔχει τὸν μὲν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ἀργυροειδῆ, τὴν δ' ἀριστερὴν ἀκτινοβολοῦντα λάμπειν ὅλως χρυσοειδῆ.

Ὁ Γερμανὸς ἱατρός, ὅστις ἔκαμε τὴν ἀνάκαλυσιν ταύτην, βεβαιεῖ, ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε τὰ πειραματικὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὅ,τι αὐτὸς ἀποκαλεῖ ὀπτικὴν μεταλλαγὴν. T*

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχοῦ.]

458.

Αἱ περὶ τοῦ ἀνθρώπου κρίσεις τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ πλησιάζουσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν πλειότερον, ἢ αἱ ὑπὲρ ἑαυτοῦ κρίσεις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

459.

Πολλὰ φάρμακα θεραπεύουσι τὴν ἐκ τοῦ ἔρωτος ἀσθένειαν, οὐδὲν ὅμως εἶναι ἀνεπισφαλές.

460.

Πάντως ἀγνοοῦμεν τὸ τί τὰ ἡμέτερα πάθη ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς νὰ πράξωμεν.

461.

Τὸ γῆρας εἶδος εἶναι τυράννου, ἀπαγορεύοντος ὅλας τὰς ἡδονὰς τῆς νεότητος, ἐπὶ ποινῇ θανάτου.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Βολταῖρος εἰπέ ποτε πρὸς τὸν Ἰωσήφ Βερνέ· «Σεῖς, κύριε Βερνέ, θὰ μεταβῆτε εἰς τὴν ἀθανασίαν! Ἐχετε τὰ σταθερώτερα χρώματα!»

— Τὰ χρώματά μου δὲν ἔχουν καμμίαν σύγκρισιν μετὰ τὴν μελάνην σας, ἀπεκρίθη μετριοφρόνως ὁ διάσημος καλλιτέχνης.

Ἐμπροσθεν τοῦ φωτογραφείου τοῦ κ. Μωραΐτου:

— Ἀ! νὰ ἡ φωτογραφία τοῦ βουλευτοῦ**

— Τί ὁμοιότης! Νομίζεις ὅτι θὰ μιλήσῃ.

— Φευγεῖ, φίλε μου!

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Ὁ πρὸ μικροῦ ἀποβιώσας Γάλλος συγγραφεὺς Μιρεκούρ ἐδημοσίευσέ ποτε ἐν τινι φιλολογικῇ ἐφημερίδι βιασιότατον ἄρθρον κατ' Ἀλεξάνδρου Δυμά, τοῦ πατρὸς, οὗ τινος ὁ υἱὸς ἀγανακτήσας ἐσείλεν ἀμέσως τοὺς μάρτυράς του πρὸς τὸν σατυρογράφον, διὰ νὰ τὸν ζητήσωσι λόγον.

— Ἐρχεσθε ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Δυμά, υἱοῦ; ἡρώτησεν ὁ Μιρεκούρ.

Κρούει τὸν κώδωνα, καὶ πρὸς τὴν προσελθούσαν ὑπηρετρίαν λέγει:

— Φέρε δὲ τὸν υἱόν μου! — οὐκ ἔστιν ὁ υἱός μου. Ἡ τροφὸς ἐπανερχεται προσάγουσα παιδάριον τετραετὲς ἢ πενταετὲς μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ χριστὸν ἀπὸ τὰ ζαχαρικά. Ὁ Μιρεκούρ στρέφεται τότε σοβαρώτατα πρὸς τοὺς ξένους του, καὶ «Κύριοι, τοὺς λέγει, εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ὁ υἱός μου ἔχει τὴν σὴν γένεσιν μὲ τὴν τιμὴν ἐμοῦ, ὅσην ὁ υἱός τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Δουμά μὲ τὴν τιμὴν τοῦ πατρὸς του. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἀπαράιτητον τὰ πρόσωπα νὰ εἶνε τὰ αὐτὰ, ζητήσατέ λόγον ἀπὸ τοῦτον». — οὐκ ἔστιν ὁ υἱός μου.

Μικρὸς ὁρίσμος: τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τῆς ἐκείνου.

Μηδενισμός: ἡ φυλλοζήτα τόπου, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἀμπελοὶ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ κερδοσκοπία ἐνίοτε δὲν ἔχει νὰ κάμῃ παρά ὀλίγα τινὰ βήματα, ὅπως ἀποβῇ ἐν τῶν πολλῶν εἰδῶν τῆς κλοπῆς.

* Ἐν τῇ θλιβεῇ ἀριθμητικῇ τῆς ἡλικίας οἰονόηποτε πολλὰ πλάσιασμον καὶ ἀν κάμῃ, οὐδέποτε θὰ κατορθώσῃ νὰ κάμῃ τὸν πολλαπλασιασμόν: δις εἰκοσιέν.

* Εἶνε συμφερότερον νὰ θεωρῇται τις πόλιν ὡς εὐφυής, παρά νὰ ᾔνη πράγματι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ Ὁ Γλάδστον εἶνε ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ ἥρως τῆς ἡμέρας. Οὐδέποτε οὐδεὶς ἄλλος πολιτικὸς διήγειρε τοσαύτας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πρὸς αὐτὸν καθ' ἐκάστην ἐπιστελλομένων συγχαρητηρίων γραμμάτων τοσοῦτον ὑπερῷον ἔσχατων, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπιστολογραφῇ, αἰτεῖται δὲ συγγνώμην ἅτε μὴ δυνάμενος νὰ ἀπαντᾷ κατ' ἰδίαν πρὸς τὰ ἐπιστελλόμενα αὐτῷ ἀπειράριθμα γράμματα.

Ἐκ τῶν 237 νέων μελῶν τῆς ἐνεστώσης ἀγγλικῆς Βουλῆς, 150 εἶνε ἔμποροι καὶ βιομήχανοι, 52 εἶνε νομικοὶ, 44 δικηγόροι, 30 στρατιωτικοί, 2 ναυτικοί, 3 πρῶτον διπλωμάται, 6 δημοσιογράφοι, 7 μηχανικοὶ, 5 τραπεζίται, 2 ζυθοπῶλαι, 3 ἱατροί, 6 ἐνοικιασταὶ κτημάτων, 4 τυπογράφοι, οἱ δὲ λοιποὶ κτηματῖαι, ὑπάλληλοι, βαρῶνοι καὶ υἱοὶ εὐπατριδῶν. Πλουσιώκτων, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ δουκὸς τοῦ Δεβονσάϊρ, ἔχοντος περὶ τὰς διακοσίας χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν ἐτησίαν πρόσοδον μόνον ἐκ τῆς ἐγγείου αὐτοῦ περιουσίας.

Τὸ 1879 ἔτος ὑπῆρξεν ἐν τῶν κερδαλεωτάτων διὰ τινὰς Ἀμερικανούς κερδοσκόπους, οἵτινες ἦσαν ἤδη ἑκατομμυριοῦχοι.

Τὰ κέρδη τοῦ ἔτους 1879 ἦσαν διὰ τὸν Βενδερίλτ 150,000,000 φράγκων, τὸν Τζαίλ Γούλδ 75,000,000 τὸν Ρούσσελ Σαίτζ 50,000,

000 τὸν Σιδνεῦ Ἀίλλον 50,000,000 Ἰάκωβον Ρ. Κήνε 40,000,000. Ἀτυχεῖς τινες πτωχοὶ, κερδίσαντες 3 καὶ 4 ἑκατομμύρια μόνον, δὲν εἶνε ἄξιοι σημειώσεως. Ὅθεν καὶ ἄς διέλθωμεν ἐν σιωπῇ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Ὁ διάσημος Αὐστριακὸς χειρουργὸς Βίλλροθ ἐξετέλεσεν ἐσχάτως ἐπὶ παρουσίᾳ πολυαριθμῶν σοφῶν καὶ ἱατρῶν ἐγχειρήσιν δυσκολοτάτην καὶ κινδυνωδεστάτην, τὴν τομὴν τοῦ οἰσοφάγου. Ὁ πάσχων ἦτο νεανίας εἰκοσιενὸς ἐτῶν, καταπιὼν πρὸ τριῶν μηνῶν τεμάχιον καουτσούκ, εἰς τοῦ ὁποῦ τὸ ἄκρον ἦτο προσηρημένον ἐλατήριον. Τὸ ἐλατήριον τοῦτο εἶχεν ἐμπνευθῇ εἰς τὸν οἰσοφάγον καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξαχθῇ ἐκεῖθεν. Ἄλλος τρόπος ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλατηρίου δὲν ὑπῆρχε παρά τὴν τομὴν τοῦ οἰσοφάγου. Ἡ ἐγχειρήσις αὕτη ἐπέτυχε, καὶ ὁ πάσχων ἐσώθη.

Ἡ Παλαίωσις τῆς τοῦ Λονδίνου κατέχει σήμερον τὸ κρῖνον τοῦ Κομφουκίου! Τὸ κρῖνον τοῦτο εἶνε ἐκτεθειμένον πρὸς πώλησιν, ἀλλ' ἀγοραστὴς δὲν εὐρίσκεται. Πῶς τὸ κρῖνον τοῦτο κατήντησεν ἕως εἰς τὸ Λονδίον; Ἰδοὺ τὸ πῶς. Ὅτε τὸ κρῖνον τοῦτο εὗρέθη ἐν τοῖς θερμοῖς ἀνακτόροις τοῦ αὐτοκράτορος, ἦτο χρυσόδετον καὶ ἀδαμαντοκόλλητον. Ἡ ἄξία του ἀνέβαινεν εἰς 250,000 φράγκα. Οὕτως ἔχον τὸ κρῖνον τοῦτο ἐδελέασε κατακτητὴν, ὅστις ἐπροτίμησε νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸ ἄλλην τινὰ μικρὰν θέσιν ἐν τῇ σκευοθήκῃ του.

Ἐν ἔτει 1862 τὸ κρῖνον ἔλαμπεν ἐν δαίματι τινι τῆς παγκοσμίου Ἐκθέσεως, ὅπου οἱ θεαταὶ τὸ ἐθαύμαζον ἐκστατικοὶ ἐνώπιον αὐτοῦ, Ὁ very beautiful (ὦ, πολὺ ὡραῖον!) λέγοντες. Ἐκτοτε φεῦ! οἱ μὲν ἀδάμαντες οἴχονται, τὸ δὲ κρῖνον, ἐπανελθὼν εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν, δὲν ἐλκύει πλέον ἐφ' ἑαυτοῦ εἰμὴ τὰ μειδιάματα καὶ τὰ σκώμματα τῶν θεωμένων.

Ἐπὶ τέλους ὁ Κομφούκιος ἦτο φιλόσοφος, καὶ βεβαιότατα θὰ βλέπῃ ἀνωθεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο μειδιῶν.

Ἡ Γάλλος καθηγητὴς ἐλέγχων τὰς κυρίας αἵτινες, παραμελοῦσαι τὰς τοῦ ἰδίου αὐτῶν φύλου συνήθεις ἀσχολίας, ἐπιθυμοῦσι καὶ ἐπιζητοῦσι βαθμοὺς καὶ διπλώματα τῆς φιλολογίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἔγραψε κατ' αὐτὰς τὰ ἐπόμενα: «Αἱ τῶν γυναικῶν ἐσθλῆτες ὁσημέραι βραχύνονται, ἐν ᾧ τοῦναντίον τῶν ἀνδρῶν τὰ ἐνδύματα γίνονται μακρότερα. Αἱ νεάνιδες ἱππεύουσι, γυμνάζονται, φοιτῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς κολυμβητικῆς, τῆς σπαθασίας, τῆς ἐπὶ σκοπῶν βολῆς. Τὰ θεάτρα ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν δραμάτων καὶ τῇ διακοσμήσει τῆς σκηνῆς οὐδόλως πλέον προσέχουσι μὴ προσκρούσασιν εἰς τὴν γυναικείαν αἰδῶν.

Ἡ Βουλὴ, τὰ δημόσια μαθήματα καὶ τὰ καφενεῖα αὐτὰ βρῖθουσιν εὐμόρφων φοιτητριῶν, ἃς

ἡ πρὸς τὴν πολιτικὴν, ἡ πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ ἡ πρὸς τὰ ποτὰ ἀκαθάρτη καὶ κίσις παρασύρει εἰς τὰς παραλίαις ταύτας τὰς διαφορῶς φιλοξένους. Ὁ τυχὼν καπνίζει ἐνώπιόν των, τῇ ἀδείᾳ αὐτῶν βεβαίως, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ παράκλησιν αὐτῶν. Ὡ! αἱ νεάνιδες εἶνε ὥριμοι εἰς πᾶσαν τὴν βίου προίπεται, εἰς πᾶσαν φαύλην συντροφίαν τῶν σχολείων τοῦ κόσμου, εἰς πᾶν ἀνδρῶν ἔργον καὶ ἐπάγγελμα. Ἡ γυνὴ ἀφίνει τὴν τάξιν τῆς, ἐγκαταλείπει τὴν οἰκίαν καὶ τὴν οἰογένην αὐτῆς, καὶ τρέχει ἐπιζητοῦσα τὴν τύχην τῶν ἐξετάσεων καὶ τῶν διαγωνισμῶν! Ἀπὸ τῆς γαλλικῆς γλώσσης προβαίνουσιν εἰς τὴν λατινικὴν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐλληνικὴν. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάττῃ μὴ ἡ ὁρμή των τὰς ὁδήσῃ καὶ πέραν ἐπὶ τὴν ἐβραϊκὴν τοῦ Ρενάν καὶ εἰς τὴν σανακριτικὴν τοῦ Βουρνούφ. Ἀλλὰ τότε, θὰ εἴπῃτε, τί θὰ γείνη ἡ οἰκία ἡμῶν; Ἀδιαφοροῦν τί θὰ γείνη, ἃς κλείσῃ, τί τὴν θέλωμεν, ἀφ' οὗ ἔχομεν ἤδη γυναῖκας πεπαιδευμένας καὶ αὐριον θὰ ἔχωμεν ἴσως, τίς οἶδε, καὶ θηλυκοὺς βουλευτὰς καὶ ὑπουργούς! —

Ἐπελογίσθη ὅτι αἱ κατ' ἔπος δαπάναι τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης ἀνέρχονται εἰς 11, 657,000,000. Ἐὰν ληθῇ μοναχὴ γερμανικὴ μάρα, ἡ διάμετρον ἔχουσα 0,024 μέτρον, ἡ κολοσιαία ἐκείνη ποσότης μαρμῶν, παρ' ἀλλήλαις τεθειμένων, θὰ ἐξετείνετο εἰς 279,768,000 μέτρων, θὰ ἠδύνατο δὲ νὰ κυκλώσῃ ἐπτάκις τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν, ἥτις ἔχει περίμετρον 40, 000,000 μέτρων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πάχος τῆς μάρας εἶνε 1 1/2 ὑποχιλιόμετρον, τιθεμένων τῶν μαρμῶν ἐπ' ἀλλήλων, θὰ ἐσχηματίζετο ὕψος 17, 500,000 μέτρων, ἥτοι 17,500 χιλιομέτρων, ἐν ἄλλοις λόγοις τέσσαρες ἀργυραὶ στήλαι, ἔχουσαι ἐκάστη τὸ ὕψος τοῦ ὄρους Μόν Βλάν (4, 442 μέτρα).

Ἐσχάτως ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις ἐν βαθεῖ γήρατι καὶ ἐσχάτῃ πενίᾳ ὁ ἀρχαιότερος ἴσως τῶν παρ' ἡμῖν συμβολαιογράφων, ὁ Ἀναστάσιος Μαυροκέφαλος, περὶ τοῦ ὁποῦ ὁ μακαρίτης Ν. Δραγούμης γράφει τὰ ἐπόμενα ἐν τῇ γλαφυρᾷ περιγραφῇ τοῦ Ναυπλίου ἐν ἔτει 1827, τῇ περιεχομένῃ ἐν ταῖς «Ἱστορικαῖς ἀναμνήσεσιν» αὐτοῦ. «Καθωράϊζε δὲ τὰ περίξ τῆς πλατείας καὶ ἑτερόν τι πνευματικώτερον, ἢ παρουσία λέγω ἀναφορογράφων, οἵτινες, κατασκηνούντες περὶ τὴν σκιερὰν Πλάτανον, ἠεροῦντο ἡγεμονικῶς τοὺς προσερχομένους καὶ ἔγραφον, σπρίζοντες τὸν χάρτην ἐπὶ τοῦ δεξιῦ γόνατος, ἀναφορὰς καὶ ἄλλα ἔγγραφα. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ τότε ἀναφορογράφοι ἐπεῖχον καὶ συμβολαιογράφων καὶ δικηγόρων τόπον. Πάντων ὅμως ἐξεῖχεν ὁ ἐκ Καισαρείας Ἀναστάσιος Μαυροκέφαλος, αὐτὸς ὁ καὶ σήμερον περιφερόμενος εἰς Ἀθήνας ὡς ζῶν μνημεῖον τῆς ἀπλοῦς καὶ πενίας καὶ τῆς σπαργώσεως ἐνεργείας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ

ἐξεῖχε διὰ τὰ πρὸςθεῖα τοῦ ἐπαγγέλματος, τὴν ἀνωτέραν ἀξίαν, τὴν περὶ τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ συντάττειν εὐχέρειαν, καὶ τὴν χρῆσιν ὀλέξεων καὶ φράσεων ἀρχαιοτύπων, ἢ περιέργως συνυφασμένων».

Καθ' ὃν τρόπον τὸ δράμα ἐν Ἀθήναις ἀνεπτύχθη ἐκ τῶν ἐορτῶν τοῦ Διονύσου, οὕτω καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς θεάτρον ὁφείλει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ γένεσιν εἰς διαφορὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὸν μεσαιῶνα τελευτᾶς, ὃν τινες ἐνισχυοὶ σῶζονται ἕως τὴν σήμερον. Ἐν τῇ ἀνθ. Βαυαρίᾳ ὑπάρχει κωμὸπολις, ἥς οἱ κάτοικοι εἶνε ἅπαντες ξυλογλύφοι καὶ θαυμασιώτατοι ἡθοποιοί. Πανηγυρίζουσι δὲ κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης δεκατημερίας τὰ λεγόμενα «Πάθη», ἥτοι μελοδραματικὴν παράσασιν τοῦ βίου, τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ εὐρυτάτου παραπήγματος· ποιῶσι δὲ τοῦτο οὐχὶ φιλοτεχνίας ἢ κερδοσκοπίας χάριν, ἀλλ' ἵνα πληρώσωσιν εὐλαβῇ εὐχὴν, ἣν προὖσιν ἐκατονταετηρίδων εἶχε ποιήσῃ ὅλη ἡ κοινότης ἐπὶ τίνος φοβεροῦ λοιμοῦ. Τὰ τῆς πανηγύρεως κανονίζει αὐτὸ τὸ δημαρχεῖον· συμμετέχουσι δὲ αὐτῆς μόνοι οἱ κάτοικοι. Εἰς τὴν σκηνὴν παρέρχονται 700 ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά. Ὑποθέσεις τοῦ δράματος εἶνε αὐτὰ τὰ παλαιὰ μυστήρια ὡς ἐτελοῦντο κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Τὸ θέατρον εἶνε ἀσκεπές, ἡ δὲ σκηνὴ παλαιότατη καὶ ἐκαστοτε κατὰ τὰς χρεῖας ἐπισκευαζομένη. Ἡ πρώτη παράστασις γινήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς κατὰ τοὺς Καθολικοὺς (17 Μαΐου) καὶ κατὰ τὰς ἐπομένας Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐορτασίμους ἡμέρας μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἐν συνόλῳ θὰ διδαχθῶσι 23 δράματα ἀπὸ τῆς ὁγδόης προΐνῃς ὥρας μέχρι τῆς πέμπτης μ. μ.

Τὸ γαλλικὸν καὶ τὸ ἀγγλικὸν δημόσιον ἐπασχολεῖ μεγάλως δραματικὴ τις δίκη, ἀποδεικνύουσα ποῖα μεσαιωνικὰ προλήψεις ἐπικρατοῦσιν ἐτι ἐν ταῖς τάξεσι τῆς γαλλικῆς ἀριστοκρατίας. Ὁ υἱὸς τοῦ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας Μουσούρου-Πασσᾶ Παῦλος, νέος εὐεὶδὴς καὶ εὐφυής, λίαν γνωστός εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον τοῦ Λονδίνου, ἐγνώρισε πέρυσιν ἐν Παρίσι τὴν δεσποινίδα Μαρίαν Ἰμεκούρ κληρονόμον οἴκου πλουσιωτάτου καὶ εὐγενούς καὶ συγγενῇ τοῦ μαρκησίου Γαλλιφῆ καὶ τοῦ δουκὸς Ὠδιφρῆ-Πασκίε. Ἡ νέα ἡγάπησεν αὐτὸν περιπαθῶς καὶ ἀντηγαπήθη. Ἀλλ' ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀντίστη πεισμένως κατὰ τοῦ γάμου τῆς μετὰ τοῦ Μουσούρου-βέη, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος δὲν ἦτο καθολικὸς, ἀλλὰ σχισματικὸς. Ὁ Μουσούρου-βέης ἐνώπιον τῆς ἀρνήσεως τῆς οἰκογενείας δὲν ἐπέμεινεν, ἀλλ' ἐπανῆλθεν εἰς Λονδίον. Ἡ νέα ὅμως ἐξηκολούθησεν ἀγαπᾶσα αὐτὸν, καὶ ἀφοῦ εἶδεν ὅτι αἱ παρακλήσεις τῆς δὲν ἔσχον νὰ μαλάξωσι τὴν καρδίαν τῆς μητρὸς, ἀπέδρα τοῦ μητρικοῦ οἴκου μετὰ πι-

στῆς τινος θαλαμηπόλου, καὶ ἀφίχθη μετ'ημε-
 ριῆν εἰς Λονδίνον. Ὁ Μουσούρος-βέης, προσε-
 νεχθεὶς μετ' ἄκρας ἀδρότητος, ὠδήγησε τὴν νέαν
 εἰς ἐν τῶν πρώτων ξενοδοχείων καὶ συνεννοηθεὶς
 μετὰ τοῦ πατρὸς τοῦ συνεβούλευσεν αὐτὴν νὰ
 ἐπ'ανέλθῃ πλησίον τῆς μητρός της. Ἄλλ' ἡ δε-
 σποινὴ Ἰμεκούρ ἐδείχθη ἀμετάτρεπτος, καὶ ἐπο-
 μένως μετὰ τινος ἡμέρας τὸ νεαρὸν ζεῦγος ἐνυμ-
 φεῖθη συνωδᾷ πρὸς τὸν ἀγγλικὸν νόμον, ἐνώ-
 πιον τοῦ ληξιαρχείου τῆς Οὐντμινστέρης. Ἀ-
 χρὶ τοῦ σημείου τούτου τὰ πράγματα οὐδὲν ἔ-
 χουσι τὸ ἔκτακτον. Ἀλλὰ μετὰ τινος ἐβδομά-
 δας, ἐν τῷ νεαρὸν ζεῦγος διήρχετο τὴν σελή-
 νην τοῦ μέλιτος ἐν Πικαδίλλυ, παρέστη εἰς τὸ
 ξενοδοχεῖον ἄνθρωπός τις, ὀνόματι Ἰακώβ, ὅστις,
 ἀφοῦ ἐχρημάτισε διευθυντὴς τῆς μυστικῆς ἀ-
 στυνομίας ἐπὶ Ναπολέοντος, ἀπεπέμφθη καὶ ἰ-
 δρυσεν ἰδιαίτερον κατὰστημα ἐξυπηρετοῦν ἰδιω-
 τικὰς ἐρεῦνας· εἶπε δ' ὅτι ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς
 κομίσσης Ἰμεκούρ, ὅπως συνδιαλλάξῃ αὐτὴν
 μετὰ τῆς θυγατρὸς της. Ἡ κόμησσα, προσέθη-
 κεν, εἶνε λίαν ἀσθενὴς καὶ μεγάλως βραδύνιζε-
 ται ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τῆς θυγα-
 τρὸς της, μηδὲν δ' ἄλλο ἐπιθυμοῦσα ἢ τὴν εὐ-
 τυχίαν τῆς, ἀναγνωρίζει τὸν τελεσθέντα πλέον
 γάμον, καὶ ἐπιθυμεῖ μόνον πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς
 συνευδήςσεώς της νὰ καθιερωθῇ καὶ δι' ἐπιστήμου
 θρησκευτικοῦ γάμου ἐν τινὶ νὰφ τῶν Παρισίων.
 Ἡ κυρία Μουσούρου, γινώσκουσα καλῶς τὸν χα-
 ρακτῆρα τῆς μητρός της, ἐδίστασεν. Ἄλλ' ὁ σύ-
 ζυγός της κατίσχυσε παντὸς αὐτῆς ἐνδοιασμοῦ,
 καὶ τὴν ἐπαύριον οἱ νεόνυμφοι ἀπῆλθον εἰς Πα-
 ρισίους. Κατέλυσαν εἰς ἐν ξενοδοχεῖον καὶ εὐθὺς
 ἡ κυρία Μουσούρου ἔσπευσε μόνῃ εἰς ἐπίσκεψιν
 τῆς μητρός της. Παῖλθον ὧραι πολλαὶ καὶ δὲν
 ἐπ'ανήρχετο. Τότε ὁ σύζυγός της ἀνησύχησε καὶ
 ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τῆς πένθερός του νὰ ζη-
 τήσῃ πληροφορίας. Ἀλλ' ἡ κόμησσα, ἥτις, ἐναν-
 τίον τῶν διαβεβαιώσεων τοῦ Ἰακώβ, ἦτο ὑγιε-
 στάτη, ὑπεδέχθη τὸν Μουσούρου-βέην ὑβριστι-
 κῶς, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι ὁ γάμος τῆς θυγατρὸς της
 ἦτον ἄκυρος καὶ ἔμελλε ν' ἀκυρωθῇ ὑπὸ τῶν
 γαλλικῶν δικαστηρίων, καὶ ὅτι ἐν τούτῳ τῷ με-
 ταξὺ ἡ νέα εἶχε κλεισθῇ εἰς ἐν μοναστήριον.—
 «Εἰς ποῖον μοναστήριον;» ἠρώτησεν ἡ γυναικὴ-
 μένος ὁ Μουσούρος-βέης.— «Ἀπέλθε νὰ τὸ εὖ-
 ρης», ἀπήντησεν ἡ μήτηρ. Ἐκτοτε πράγματι
 ὁ δυστυχὴς γαμβρὸς κατέβαλεν ἐπὶ μῆνας ὅλους
 ὑπερανθρώπους προσπάθειάς, ὅπως ἀνακαλύψῃ
 εἰς ποῖον ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν γυναικείων μο-
 ναστηρίων τῆς Γαλλίας ἐκλείσθη ἡ σύζυγός του,
 ἀλλ' εἰς μάτην! Αὐταὶ αἱ δικαστικαὶ καὶ ἀσυ-
 νομικαὶ ἀρχαί, ὧν ἐπεκαλέσθη τὴν σύμπραξιν,
 δὲν ὑπῆρξαν εὐτυχέστεραι, διότι τὰς ἐρεῦνας
 τῶν παρακωλύουσι τὰ μοναστηριακὰ προνόμια.
 Καὶ οὕτως περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἐννάτου
 αἰῶνος, καὶ ἐν τῇ μάλλον πεπολιτισμένῃ πόλει

τοῦ κόσμου, διεδραματίσθη μυστηριώδης ἀπα-
 γωγὴ νεάνιδος, ἐξ ἐκείνων ἃς διστάζει τις νὰ
 πιστεύσῃ, ὁσάκις ἀναγινώσκει μεσαιωνικὰ χρο-
 νικά. Ἐν τούτοις ἡ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου
 δίκη, ἣν ἐκίνησεν ἡ κόμησσα Ἰμεκούρ, διεξά-
 γεται κανονικῶς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Ὁ
 Μουσούρος-βέης, ὡς προκαταρκτικὸν ὄρον, ἐζή-
 τησε νὰ ἐπιτραπῇ αὐτῷ νὰ συκοινωνήσῃ μετὰ
 τῆς συζύγου του καὶ νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς.
 Ἀλλ' ἡ αἵτησις ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου.

Ἡ Διάφορα λείψανα μεγάλων ἀνδρῶν ἐπωλή-
 θησαν ἀντὶ ἀδροτάτης τιμῆς. Τῷ 1816 βαθύ-
 πλουτος λόρδος προσενεγκὼν ἐπτακοσίας τριά-
 κοντα λίρας στερλίνας ἡγόρασεν ἕνα ὀδόντα τοῦ
 Νεϋτῶνος, καὶ τὸν ἔθεσεν ἀντὶ ἀδάμαντος ἐν τῷ
 δακτυλίῳ του. Τῷ 1835 ἐπωλήθη ἐν Παρισίοις
 ἀντὶ 1920 φράγκων ὁ πῖλος, ὃν ἐφόρει ὁ Ναπο-
 λέων κατὰ τὴν ἐν Ἐϋλάου μάχην. Οἱ δύο κά-
 λαμοι, δι' ὧν συνετάχθη ἡ ἐν Ἀμιανῷ συνθήκη,
 ἐπωλήθησαν ἀντὶ 500 φράγκ. Ἡ φενάκη τοῦ ἐπὶ
 εὐτραπελίᾳ περιωνύμου συγγραφέως Στέρν ἐπω-
 λήθη ἐν Λονδίῳ ἀντὶ 500 λιρῶν, ἡ τοῦ φιλοσόφου
 Καντίου ἀντὶ 200 φρ., ἡ βακκτηρία τοῦ Βολταί-
 ρου ἀντὶ 500 φρ., ὁ ἐπενδύτης τοῦ Ρουσσῶ ἀντὶ
 950 καὶ τὸ ἀργυροῦν ὠρολόγιόν του ἀντὶ 500 φρ.

Τέλος δὲν ἔχουν αἱ ἐφευρέσεις.

Ἀγγέλλεται ἐκ Μονάχου, ὅτι μελομάνης τις
 κατεσκεύασεν ἐσχάτως ὄργανον ἀπομιμούμενον
 θαυμάσιως. . . τριάκοντα ἐπτὰ φωνὰς διαφό-
 ρων ζώων, ἀπὸ τοῦ βρυχθμοῦ τοῦ λέοντος μέ-
 χρι τοῦ κλωγμοῦ τῆς ὀρνίθος. Ὅλα τὰ ζῷα τῆς
 δημιουργίας νομίζει τις ὅτι εἶνε ἐγκεκλεισμένα
 ἐντὸς τοῦ ὄργανου τούτου. Πολλὰκις τὸ ὄργα-
 νον τοῦτο ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἐνώπιον πολυα-
 ρίθμου ἀκροατηρίου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν γένει οἱ συμ-
 πατριῶται τοῦ ἐφευρέτου δὲν ὑπεδέχθησαν τὴν
 ἐφεύρεσιν μεθ' ὅσης εὐνοίας ἦτο ἀξία, οὗτος με-
 λετᾷ ν' ἀποδημήσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὅπου ἀ-
 ναμένει αὐτὸν ἡ φήμη.

Ἀπομιεῖται δὲ τὸ «ζῳόφωνον» τοῦτο ὄχι
 μόνον τὰς φωνὰς τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀν-
 θρωπίνην λαλίαν, καὶ εἰς τὸ τέλος πάσης πα-
 ραστάσεως τὸ ὄργανον ἐκφωνεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ «Τιμὴ
 εἰς τὰς κυρίας».

Μεγαλιτέρα φιλοφροσύνη πρὸς τὸ γυναικεῖον
 φύλον δὲν γίνεται!

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἐάν ἐξ ἀπροσεξίας χυθῇ ἔλαιον εἰς τὸ πά-
 τωμά σου, πλύνε πρῶτον με ζέον ὕδωρ τὴν ἐξ
 ἐλαίου κηλίδα, καὶ μετὰ τοῦτο χύσον ἐπ' αὐ-
 τῆς ἱκανὴν ποσότητα κηροῦ κητρίνου τετηκότες.
 Ἐπανάλαβε δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ χύσι-
 μον τοῦ κηροῦ, μέχρις οὗ τὸ ἔλαιον ἀπορρόφηθῇ
 ἐντελῶς.

Ἡ μέθοδος αὕτη εἶνε ὀλίγον μακρὰ ἀλλ' ἀ-
 λανθαστος.